

Jetuka 2014 জেতুকা

Annual Souvenir, Volume 7-2014
Asom Association, Kuwait

PINK.

It's the latest trend
in drill bits.

Read why in the
next issue of CONNEXUS

SUBSCRIBE NOW

www.bakerhughes.com/subscribe

**BAKER
HUGHES**

JETUKA
Volume 7 – 2014

Editorial Board:
- Bharati Sharma
- Anupam Rajkhowa
- Chinmoy Dutta
- Alok Das
- Mriganga Das

Cover Page:
Mriganga Das

Printed at:
Perfect Printers
Shuwaikh Industrial Area
Kuwait

Graphic design:
Mufaddal Parawala

Assamese typing & design:
S.P.Enterprises, Guwahati

Published by:
Asom Association, Kuwait
Regn. No. INDEMB / KWT / ASSN / 172
of Embassy of India, Kuwait
www.kuwaitotasom.com

CONTENTS

Article

- বিহুম : বুরঞ্জী : সমাজ
- সম্প্রীতিৰ এনজৰী
- বস্ত্ৰগৰী শুৱালকুছি
- কঁহৰা বনৰ চোটি বা
- KEUKENHOF
- পিৰামিড দেখিলো
- স্মৃতি
- সুহৰি
- Siblingship
- Test
- An Interesting Joke
- Megalodon
- My Amazing Times Spent In India
- Unforgettable People
- A Fabulous Trip to Europe
- Flower
- I Love You Rainbow
- Assam
- Sachin the Legend
- An Ace Day
- A Visit to Mata Vaishnodevi Temple
- A Tale of Perspective
- A Random Collection of Personal Glimpses
- Arithmetic of Time
- Aim in Life
- Brilliance of the 'Dark Ages'
- Journey of Faith
- Debunking Myths about Skin Diseases & Skin Care
- The Delightful Similitude Connecting Indian and Middle Eastern Cuisines
- Move I Must
- My wife's creative writing with capital 'W'
- I Endear those Cherished Moments
- A Glimpse into the Future of Medicine
- Fabulous Facebook
- A Complete Nutritious Baked Meal
- Smart Phones & Security
- Members Directory

Author

	Page
তীর্থ নাথ কুকল	10
ভাৰতী শৰ্মা	12
মিনতি চৌধুৰী	14
কাকলী নাথ	16
অঞ্জলী বৰাজথোৱা	17
অনুপম বাজথোৱা	20
দেবাহতি কাকতি দাস	23
আলোক কুমাৰ দাস	25
Upasana Mishra	27
Ritam Mishra	27
Krishnagsu Talukdar	28
Adit Kashyap	28
Shubhankar Sharma	29
Shubhangi Sharma	30
Anoushka Das	30
Anushka Dutta	31
Ameesha Talukdar	31
Devanshi Dutta	31
Antarip Kashyap	32
Sanjukta Hazarika	37
Esha Hazarika	38
Arunav Bora	39
Nagen Dutta	42
Dwaipayan Bora	44
Jayanta Bardalaye	45
Iqbal Hussain	46
Mehtab Sultana Alam	48
Dr. Anindita Saikia	49
Parimita Barooah Bora	50
Atul Shah	51
Siddhartha Sharma	52
Mitali Goswami	55
Dr. Anjol Saikia	56
Ruby Dutta Bardoloi	57
Madhuchanda Nath	58
Amitabh Talukdar	59
	61

H.H. Sheikh Sabah Al-Ahmad Al-Jaber Al-Sabah
The Amir of the State of Kuwait

H.H. Sheikh Jaber Al-Mubarak Al-Hamad Al-Sabah
The Prime Minister of the State of Kuwait

H.H. Sheikh Nawad Al-Ahmed Al-Jaber Al-Sabah
The Crown Prince of the State of Kuwait

AMBASSADOR OF INDIA
KUWAIT

May 6, 2014

MESSAGE

I am pleased to know that Asom Association, Kuwait is celebrating, Rongali Bihu on May 29, 2014 and bringing out its annual magazine on this happy occasion to showcase the literary talents among Assamese community in Kuwait.

I would like to highly commend Asom Association, Kuwait for its efforts in organising various socio-cultural events for the benefit of our Assamese community in Kuwait.

While extending my warm greetings to all members of Asom Association, Kuwait. I wish Rongali Bihu celebrations all success.

(Sunil Jain)

Tarun Gogoi

**Chief Minister, Assam
Guwahati**

Dispur
28/04/2014

MESSAGE

I am happy to know that Asom Association, Kuwait is going to celebrate Rongali Bihu on 29th May, 2014 in Kuwait with programmes showcasing our rich cultural heritage and a souvenir is being published on the occasion.

I hope the celebration will usher in peace, progress and prosperity for all and it will help in strengthening the bond of amity and unity among the people of our State residing in Kuwait and the people of the foreign country.

I wish grand success of the celebration.

(TARUN GOGOI)

From the President's desk

At the outset, I along with my family wish you all a very happy and colourful Rongali Bihu & a very prosperous New Year. This is the season of festivity in Assam and staying thousands of miles away we all feel nostalgic as pleasant memories keep reverberating in our mind.

In pursuit of creating a home away from home, Asom Association has come a long way right from its inception in 2009, making every effort to promote the rich art & culture of our region. The glorious past of this wonderful organization has been decorated with numerous achievements of our talented members.

With an ever increasing trend of our membership base over the years, we have been able to organize various events in a much bigger scale and with our trademark high degree of perfection, each event was tremendously successful. Spreading our wings further we have become increasingly involved in our benevolence & charity works. Rightly christened "ASHA", our social welfare wing has done a commendable job in helping out our needy brothers & sisters back home and we pledge to do more in coming years.

Like every year, this time too we are celebrating our beloved Rongali Bihu, the mother of all festivals to mark the advent of the Assamese New Year. This festival brings happiness and joy to every one of us and we display this in the form of the vibrant Bihu Dance. Striking a chord of bonhomie and brotherhood, Rongali Bihu is celebrated irrespective of caste, creed, religion and language by everyone in Asom and the adjoining sister states. Rongali Bihu plays a pivotal role in uniting the diverse culture of the north east which we are so proud of.

The Assamese community in Kuwait under the aegis of AAK has already kick-started the celebration of Rongali bihu with 'Khel Dhemali' where the members enjoyed our traditional *Jalpaan*, fun & Games and a mega Assamese Lunch on 18th April, 2014. Our celebration will be culminating with a Grand Cultural Evening on 29th of May, 2014 at Indian Embassy Auditorium, Kuwait. Miss Bornali Kalita, a renowned and popular vocal artist from Assam will be performing in the program where our talented members and children will also perform various cultural activities. To commemorate this special occasion, we are publishing our annual magazine "Jetuka" which showcases the literary talents of our community in Kuwait.

I am sure that we will continue to strive for better and bigger role in spreading the rich culture of Asom and pledge to serve our members and the community as a whole. I along with my family once again wish all of you a bright fun-filled future and a happy new year.

Jai Aai Asom

Anup Bora
President
Asom Association, Kuwait

General Secretary's Report

Heartfelt best wishes to all the members of Asom Association Kuwait for a lovely Rongali Bihu and a prosperous New Year!

It has been an honour and pleasure to have served AAK as the General Secretary for the period 2013-2014 and we have put in our best efforts to keep up the wonderful legacy left behind by the previous committees. It has been our endeavour to keep the rich heritage and cultural of Assam alive and thriving here in Kuwait through our activities though we are miles away from our dear Motherland. I am sure our children could also derive true benefit by experiencing our rich cultural tradition from our efforts at the AAK. The brief description of our activities during the fruitful year is given below:

Autumn Festival/Xarodiyo Utsav 2013: Coinciding with the advent of the festive season of Autumn, The Autumn Festival/Xarodiyo Utsav 2013 was celebrated on 8th November 2013 with a colourful cultural program at the 'Mughal Mahal' Restaurant, Fahaheel. It was a memorable evening with excellent performances by the talented children of the AAK community of all ages. There were songs, dances, recitations, musical instrument performances, etc. A hilarious comedy skit by the enthusiastic AAK ladies team kept the audience gripped and sent them to raptures of laughter. There were also rounds of trivia quiz among the audience in between the performances which kept everyone racking their brains to come up with the right answers and grab the prizes. A raffle draw was conducted by the AASHA team as a fund raising activity to support the AAK humanitarian and charitable initiative. The opportunity of the event was also taken to introduce the newly joined AAK members. The day ended with an elaborate and sumptuous dinner which was relished one and all.

Charitable Initiative (AASHA): Continuing with the legacy of "AASHA" (Asom Association Salve for Humanitarian Aid) which was initiated last year, this year too a consignment of Fit-For-Purpose used items like Clothes, Shoes etc. collected and contributed generously by the AAK members has been dispatched to the NGO named Abakash Majuli in the month of March '14. Furthermore, the AASHA is in communication with an organization to provide some helping hand for the rehabilitation of physically challenged persons back home in Assam.

Magh Bihu 2014: The harvest festival of Magh Bihu was celebrated on 16th & 17th January 2014 in the idyllic environs of a beautiful green farm in Abdaly far away from the city limits. In true community spirit, couple of families had an overnight stay at the farm house. There was 'bhoj' arranged and everyone had a charming time with spontaneous sessions of music and 'adda' around a bonfire in the enchanting winter night. The next morning saw the arrival of the rest members in large numbers and in true Assamese spirit the traditional bonfire 'Meji' was lit and a variety of homemade snacks and jalpan were laid out by the ladies. The children had rounds of horse rides around the farm and there were fun and games. Finally there was a delicious lunch with hot food cooked right on the spot at the farm house!

On-the-spot Art and Creative Writing Competition 2014: As part of the mega celebration of Rongali Bihu, the Art competition for children and a creative writing competition for the adults, introduced for the first time, was organized on 25th February 2014 at the Fintas Park, Mahboula by the Jetuka Souvenir Team. The park had the perfect ambience with the greenery and trees all around for a creative day out.

Rongali Bihu 2014 'Khel Dhemali': Living up to the true Assamese spirit, we welcomed the traditional New Year with an outdoor event at the Fintas Park, Mahboula on 18th April 2014. The ladies came up with excellent and delicious array of Assamese snacks of Laaru-Pithas and Jalpan. There were fun and games for young and old alike. The games of 'Tekeli Bhongaa' and 'Koni Joonj' kept everyone enthused reliving the way it is done back home in this festive time. The food team arranged for a elaborate traditional Assamese lunch prepared lovingly and with warmth at individual homes of our dear members.

I take this opportunity to express my sincere gratitude to all the members and patrons who have supported our activities so very enthusiastically all throughout our tenure. The spirit of camaraderie amongst all the members and their children facilitated me to carry out the work with much ease and satisfaction.

সমুহ অসমীয়া বাইজলৈ বঙালী বিহু আৰু নৱবৰ্ষৰ আন্তরিক শুভকামনাবে

জয় আই অসম

Abhijit Sharma
General Secretary
Asom Association Kuwait

EDITORIAL

সম্পাদকৰ কাপেৰে

মন আজি মোৰ উগুল-থুগুল
বৰদৈচিলাই উৰুৱাই নিৰ যেন মোক
মোৰ জননীৰ কোলালে
ব'দে জলমল সোণসেৰীয়া অতীভৈলৈ

Appositely expressed in these poetic words; every Assamese away from home, might be having the same nostalgic feeling in every spring season ‘বসন্ত’(‘Basanta’) that brings along with it the most colorful festival – ‘Rongali Bihu’. We, the Assamese people residing abroad, miss our motherland dearly; specifically during Bihu. Solemnised by the ethnic Assamese people since ancient time, Bihu is connected to the agricultural roots and traditionally celebrated with days-long festivities filled with Bihu dance, Bihu songs and Bihu delicacies. People exchange greetings and seek blessings from the elders and the Almighty.

Living in Kuwait, about five thousand kilometers away from our homeland, we miss the jubilant festivities of Rongali Bihu that engulf the entire valley of the ‘Red River (the mighty Brahmaputra) and the Blue hills’ during the spring season. It is the innate bonding to the rich cultural traditions and youthful spirit of Rongali Bihu that spontaneously inspires every Assamese, whether living in Assam or any other part of the world, to celebrate Bihu every year. We too, the Assamese community in Kuwait, observe the ‘বাপতিসাহোন ৰঙালী বিহু’-Rongali Bihu in the most befitting way possible, by organizing community Bihu with a variety of homemade ‘Bihu Jalpan’-the Bihu delicacies, Bihu songs, Bihu dance, traditional games, children’s art competition, cultural function etc..

This souvenir জেতুকা (‘Jetuka’), has been a wonderful collection of kaleidoscopic literary pieces. Unveiling their hidden talents, the children and the members have presented their thoughts, feelings and experiences in their own fabulous ways. The literary contributions from the guest writers have greatly enriched the souvenir. Working for our souvenir ‘Jetuka’ has been a wonderful experience for us. It would not have been possible to publish this yearly souvenir without the literary contributions received. We offer our sincere thanks to all.

This year’s literary & artistic events have also marked the introduction of Members’ On-the-spot Creative Writing Competition which was held along with the annual Children’s Art Competition in the lush green Fintas Park. The spirit of participation, enthusiasm, and talents shown by the participants have really been praiseworthy.

Our innate bonding to our homeland has beckoned us also to address one serious concern related to our homeland. In the recent times rampant poaching of one-horned rhinos has been a very serious matter of concern. In an expression of our deep rooted affection for this exotic endangered animal, we have presented the pages of this souvenir with a background picture themed – ‘Rhino’. We appeal to all, specially the people of Assam, to come forward and join hands to save this innocent animal.

Away from our homeland, we celebrate Bihu in its true spirit, with a hope to pass on the legacy to our next generation so that they will remain connected to their roots, culture and traditions though they might be in places around the world in pursuit of their interests, career and livelihood. It is like handing over the cultural baton from one generation to the next.

অসমীয়া সমাজখনিৰ এক্য আৰু সংহতিৰ ধাৰক আৰু বাহক বিহুৰে আমালৈ কঢ়িয়াই আনে অনাবিল আননদ, প্ৰেম আৰু মিলনৰ বতৰা। কুৱেইটৰ অসমীয়া সমাজখনিয়ে এই বিহু উদযাপনৰ যোগেন্দ্ৰ প্ৰতি বছৰে জননী জন্মভূমি অসমৰ পৰা সুদূৰত থাকিও কগমান হ'লেও মাত্ৰ ধাৰ শুজিবলৈ আশাশুরীয়া প্ৰচেষ্টা চলাই আহিছে। সকলোৰে সহায় সহযোগত কুৱেইটৰ এই বিহুৰে প্ৰতি বছৰে নতুন প্ৰচেষ্টা আৰু নতুন পদক্ষেপেৰে এখোজ-দুখোজকৈ আগবঢ়ি গৈ থাকিবলৈ সক্ষম হৈছে। জন্মভূমিৰ ভাষা সংস্কৃতিক এটা প্ৰজন্মলৈ কঢ়িয়াই লৈ যোৱাৰ বাবে ই এটি অতি সন্তোষজনক পদক্ষেপ। আমাৰ উঠি অহা প্ৰজন্মক এই আপুৰুষীয়া সংস্কৃতিৰ প্ৰতি সদা সচেতন কৰি ৰখাৰ গুৰু দায়িত্ব আমি সদায় বহন কৰি যাবৰ বাবে সংকল্পবদ্ধ হ'ব লাগিব।

সুখে-দুখে, জীৱনে-মৰণে মাত্ৰভূমিৰ অমৃত পৰশা শক্তিক আমি উলাই কৰিব নোৱাৰো। মাত্ৰভূমিৰ প্ৰতি থকা মৰমৰ লগত আন ভাষা-সংস্কৃতিৰ আগহৰ কোনো বিৰোধিতা নাই। আমাৰ সত্ত্বাহৰ্ত পৃথিবীৰ য'তেই নাথাকক কিয় তেওঁলোকৰ মুখৰ পৰা এই সুৰীয়া সুৱাদি মাত যেন কেতিয়াও হৰাই নাযায়।

জয় আই অসম।

Editorial Board:

Bharati Sharma

Anupam Rajkhowa

Chinmoy Dutta

Alok Das

Mriganga Das

Offering comprehensive Environmental and Oil field services
optimising Science & Nature...

Oil Field Services

Cementing & Stimulation
Coiled Tubing & Nitrogen
Downhole Service Tools
Seismic Processing Analysis
Petroleum Engineering
Reservoir Studies

HSE Services

Waste Management
Monitoring & Laboratory
HSE Consultancy Studies
Halon Management
Soil Remediation

Industrial Products & Services

Valves and Actuation Systems
Batteries, Power Supplies
Chemical Injection & Metering Skids
Process & Separation Technologies
Fire Engineering and Consultancy

الشركة الوطنية للخدمات البترولية (ش.م.ك) مقفلة

**National Petroleum Services Company (K.S.C.) Closed
(NAPESCO)**

P.O. Box : 9801, Ahmadi 61008 - Kuwait. Tel. : (+965) 22251000, Fax : (+965) 22251010
Corporate info : corporate@napesco.com Business info : bdg@napesco.com

Executive Committee of Asom Association Kuwait meets the Ambassador of India to Kuwait

From left to right: Debahuti Kakati Das, Anjali Rajkhowa, Chiranjit Barua, Barada Talukdar, Anup Bora, HE Sunil Jain (Ambassador of India to Kuwait), Gholam Rabbani, Jayanta Thakur, Arabinda Dutta, Abhijit Sharma

Members of Executive Committee, Asom Association Kuwait - 2013-14

From left to right: Chiranjit Barua, Bhaskar Hazarika, Mriganga Das, Abhijit Sharma (General Secretary), Barada Talukdar, Arabinda Dutta (Vice President), Dr. Anjol Saikia, Debahuti Kakati Das, Anup Bora (President), Jayanta Thakur (Treasurer), Anjali Rajkhowa

Members of Bihu Committee, 2014

Front row (left to right): Madhuchanda Nath, Mousumi Talukdar, Nilakshi Bora, Pompi Hazarika, Atrayee Barua, Masum Rajkhowa, Priyanka Konwar, Ranita Dutta, Mouchumi Sharma, Bharati Sharma, Mitali Goswami Back row (left to right): Mriganga Das, Alok Das, Chinmoy Dutta, Amitabh Talukdar, Bijan Goswami, Rajib Rajkhowa

বিহুমঃ বুরঞ্জীঃ সমাজ

ତୀର୍ଥ ନାଥ ଫୁକଣ

‘অ’ কোম্পানী পালেছি জাপানী
পালেছি জাপানী
পলাইবা সারিবি
পলাইবা সারিবি ক’ত?’

এতিয়াৰ পৰা আঠেকুৰিমান বছৰৰ আগতে আমাৰ গাঁৱৰ ফালে
তেতিয়াৰ বিহুসকলে গোৱা এই বিহুনামফাকি আজিও মনত আছে।
আমি তেতিয়া তেনেই সকল, বোধকৰো প্রাথমিক বিদ্যালয়ত। ক'বলো
কোম্পানী, কিনো জাপানী তাৰ একো ভু-ভটং পোৱা নাছিলোঁ। ভু
লোৱাৰ মন বা গবজো নাছিল। গাইছে গাইছে আৰু, বিহৃত কত ধৰণৰ
নাম গায়। এতিয়া মাজে মাজে ভাবো এয়া নিশ্চয় বিহুৰ মনত পৰা
সেই সময়ৰ পৰিস্থিতিৰ প্ৰভাৱ। কোম্পানী বুলি চাগৈ ব্ৰিটিছৰ ইষ্ট ইণ্ডিয়া
কোম্পানীকে কৈছিল আৰু জাপানী মানে বুজাইছিল নেতাজী সুভাষ বসুৰ
নেতৃত্বত আগবঢ়ি অহা আজাদ হিন্দু ফৌজ। আৰু ভাবো বিহুনামফাকি
সেই সময়ৰ সাধাৰণ মানুহৰ মনত জাপানী বা আজাদ হিন্দু ফৌজৰ প্ৰতি
থকা সমৰ্থনকে বুজাইছে নেকি? সি যি কি নহওঁক সেই সময়ৰ পৰিস্থিতিৰ
আভাস এই নামফাকিৰে আমাক দিয়ে। আকো হাইস্কুলৰ তলৰ শ্ৰেণীত
পঢ়ি থকা সময়ত শুনিছিলোঁ এফাকি বেলেগ ধৰণৰ জাত নাম।

‘ইনকিলাব জিন্দবাদ
আহিব সাম্যবাদ
আহিব সমাজবাদ
ক’লে বেয়া লাগে
লগ’ব সমনীয়াই
জে’লত খাই আছেগৈ ভাত।’

সেই সময়ত আব চি পি আই- মানে বিপ্লবী কমিউনিষ্ট পার্টির আন্দোলনে অসম কঁপাইছিল। উজনির ফালে খগেন বৰবৰুৱা, ষ্টেন বৰুৱা আদি নেতাসকল তেড়িয়া ‘লিভিং লিজেণ্ড’। গাঁৰে গাঁৰে সৈন্যবাহিনীৰ জোৱানৰ তাওৰ। অলপ দীঘল চুলিৰ ডেকা পালেই কৰে এৰেষ্ট। জাকে জাকে ডেকা ল'বা জে'লত। সেই সময়তে জনকবিয়ে বচিলে এইয়াৰ বিহু। আৰু এয়াৰ জাত নাম শুনিছিলোঁ প্ৰায় সেই সময়তে। বচিত হৈছিল সেই সময়ৰ বাজহ মন্ত্রী দেৱেশ্বৰ শৰ্মাৰ্ক লৈ-

“ଆକ କି ଦେରେଷ୍ଟର
ଅତିକେ ସ୍ଵାର୍ଥପର
ଟକାତେ ଅନାକୈ ଖାଜନା ବଢ଼ାଲି
ଦୁଖୀଯାର ମୂରତେ
ମାଧ୍ୟମର ମାରିଲି
ଆ’ ଦେରେଷ୍ଟର କେଲେ ଏନେକୁରା
କେଲେ ଏନେକରା ହାଲି ।”

বোধহয় সেই সময়ত চৰকাৰে মাটিৰ খাজনা বঢ়াইছিল। দুখীয়া
কৃষকৰ মূৰত সেয়া আছিল মাধ্যমাৰ আৰু জনকবি বচিত বিহুনামত
এনদেৱে প্ৰকাশ পাইছিল কৃষকৰ প্ৰতিক্ৰিয়া।

এই কেইছাবনাম চল্লিশ-পঞ্চাশ দশকৰ। সেই সময়ত গাঁৱে-ভূঁগেও পঢ়া-শুনা কৰা মানুহ কিছু পৰিমাণে ওলাইছিল। গতিকে জনকবিৰ সমাজ সচেতনতা আস্থাভাৱিক নহয়। কিন্তু পোনপথম ইংৰাজে এই দেশত শাসন আৰম্ভ কৰাৰ সময়ত বচিত কিছুমান বিহুমাম শুনিলে জনকবিৰ সমাজ সচেতনতা প্ৰশংসা নকৰি নোৱাৰিব। সেই সময়ততো পঞ্চাশৰ দশকৰ দৰে গাঁৱে-ভূঁগেও আধুনিক শিক্ষাৰ আৰম্ভই হোৱা নাছিল। সেই সময়ত বিহুমামত আছিল এই চিৰ-

কোম্পানীর আমোলৰ এই বিশ্লামবোৰ দেখি ক'ব পাৰি আমাৰ গাঁৱৰ জনকবিসকল প্ৰকৃতাৰ্থতে সমাজ সচেতন আছিল। ইৎবাজ অহাৰ আগৰ সময়ৰ আহোম স্বৰ্গদেউসকলৰ বাজত্বকালত বচিত বুলি ধাৰণা কৰিব পৰা কিছুমান বিশ্লামেও জনকবিৰ সময় তথা সমাজ সচেতনতাৰ পৰিচয় দিয়ে। ‘স্বৰ্গদেউ ওলালে বাটচ’ৰাৰ মুখলৈ’ এইশাৰী নাম আমি সকলোৱে জানো। আহোম যুগত বচিত আৰু দুফাকিমান নামেও সেই সময়ৰ কিছু আভাস দিয়ে।

সঙ্গদের আনিলে চুতীয়া কাড়ী ঐ
 বুকু বহল বহল চাই,
 এঠেঙা ভিৰাই মাৰে শৰ ধনু
 হেদোমত সৰকি ঘায়।

ଆହୋମ ସ୍ଵର୍ଗଦେଉସକଳେ ଯେ ଏହି ବାଜ୍ୟର ଆଦି ଅଧିବାସୀ ମରାଣ, ମଟକ, ଚୁତୀୟା, ବରାହୀ, କଞ୍ଚାରୀ ସକଳୋ ଜାତିର ମାନୁହଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ କାମତ ମକରଳ କରିଛିଲ ତାବେ ଆଭତସ ଏହି ଗୀତଫକିରେଓ ଦିଯେ । ଏହି ସମୟର କିଛି ନାମ ଆଛିଲ ଏନେଥବନ୍ଦର-

চৰাই ধান খাব	ছিটিকি পৰিব
উফৰি পৰিবৰ কণ,	
কিনো চাই আছ	গঁগৈ বাজখোৱা
মানতৰাই জিনিলে বণ।	
পূবেদি ওলাবৰ	বেণু সমনীয়া
পূবেদি ওলাবৰ বেণু,	
সুন্দৰ বৰগোহাঁই	বণলৈ ওলালে
আটাই ঘুণে খোৱা ধনু।	
চৰাই চিকণ	তেলীয়া সাবেং এ
মাছৰ চিকণ মালী,	
স্বৰ্গদেউ চিকুণ	কেকোঁৰা দোলাখন
শুৱায় গজপুৰৰ আলি।	
জোনৰে সাবথি	তৰা সমনীয়া
জোনৰে সাবথি তৰা	
স্বৰ্গদেউৰ সাবথি	গান্ধীয়া ফুকন
মাতে তাওকাকৰ পৰা।	

in trade of Assamese literature." সাম্প্রতিক কালৰ
বিছনামৰোৰ সন্দৰ্ভত ক'ব পাৰিনে বাকু?

এইখনিতে আৰু এটা কথা ক'ব পাৰি। আহোম ৰজাৰ ৰাজত্বকালৰ উল্লেখ থকা বিহুমো খুৰ বেছি পোৱা নাযায়। প্ৰাক্ আহোম যুগৰো কোনো কথাৰ উল্লেখ বিহুমোৰেত একেৰাৰে দেখো নাযায়। ইয়াৰ কাৰণ হিচাপে ধাৰণা কৰিব পাৰি স্বৰ্গদেউ ৰদ্বিসংহই পোনপথমে বাঁহ-কাঠৰ ৰংঘৰ নিৰ্মাণ কৰাৰ আগলৈকে হয়তো ৰজাৰ সম্মুখত বিহু পৰিৱেশন কৰা হোৱা নাছিল আৰু সেইবাবে গাঁৰৰ গছৰ তলে তলে অ-ত-ত-ত ডেকা-গাভৰে বিহুৰ বতৰত নাচি থকা বিহু নাচে ৰজঘৰীয়া স্বীকৃতি পোৱা নাছিল আৰু বিহু নৃত্য-গীতে এক সংঘবন্ধ ৰূপ পোৱা নাছিল। ৰদ্বিসংহৰ ৰজত্বকাল আছিল ১৬৯৫ খ্রীষ্টাব্দৰ পৰা প্ৰায় ১৮ বছৰ। উল্লেখযোগ্য যে ৰংঘৰৰ প্ৰথম নাম আছিল হেয়ালী ঘৰতে? তুংখুঙ্গীয়া বুৰঞ্জীত আছে ‘আত পাচে বংগালৰ হাতে বংগপুৰত হেয়ালী ঘৰ সাজিলে। টেঙাবাৰীত তলাতল ঘৰ সজালে। বংপুৰত গোসাইৰ দ'ল বন্ধালে।’ বৰ্তমান থকা ৰংঘৰটো নিৰ্মাণ কৰে স্বৰ্গদেউ প্ৰমত্ত সিংহদেৱে। বুৰঞ্জীত আছে ‘পাছে এওঁ ৰাজাদেৱেই কাঠৰ ঘৰৰ দৰে দই টুপীয়াকৈ বংপুৰত পকী কৰিলে আৰু গড়গাঁও নগৰৰ দুৱাৰ-ঘৰ পকী কৰিলে।’ (তুংখুঙ্গীয়া বুৰঞ্জী) ৰংঘৰ বাকৰিত বিহু মেলা বহিছিল, বিহু নৃত্য-গীত হৈছিল সেইবোৰ বুৰঞ্জীসিদ্ধ কথা। প্ৰমত্ত সিংহ ৰাজপাটত উঠিছিল ১৭৪৪ খ্রীষ্টাব্দত আৰু শাসনকাল আছিল প্ৰায় ছয় বছৰ। গতিকে ক'ব পাৰি যে ১৭ শ শতকামানৰ পৰাহে আমাৰ বিহুনৃত্য ৰজঘৰীয়া স্বীকৃতি লাভ কৰি এক সংঘবন্ধ সাংস্কৃতিক ৰূপ পায় আৰু সেয়ে সেই যুগৰ গীত পদো বৰ বেছি পোৱা নাযায়।

সি যি কি নহওক ক'ব পাৰি যে আগৰ জনকবিসকল সততে
সমাজ তথ্য সময়ৰ প্ৰতি সদা সচেতন আছিল বাবেই নামবোৰত বিভিন্ন
যুগৰ ঐতিহাসিক সামাজিক পৰিষ্ঠিতিৰ কিছু প্ৰতিচ্ছবি পোৱা যায় আৰু
এইবাবেই বিভিন্ন সময়ৰ দাপোণ এইবোৰ বিচ্ছিন্ন যুগে যুগে লোকগীত
হৈ আছে আৰু থাকিব। কাৰণ, যিবোৰ লোকগীত যুগে যুগে মানুহৰ মুখে
মুখে চলি থাকে সেইবোৰহে প্ৰকৃতার্থৰ লোকগীত।

(গুৱাহাটী নিবাসী শ্ৰীযুত তীর্থ নাথ ফুকন অসমৰ এজন প্ৰসিদ্ধ
লিখক আৰু বিহু বিশেষজ্ঞ হিচাবে পৰিচিত। বিখ্যাত হিন্দী উপন্যাস
‘তামস’ৰ বিশিষ্ট অনুবাদৰ বাবে তেখেত সাহিত্য অকাঙ্কডেমি অনুবাদ
ঘটাৰে সম্মানিত।)

এইদৰে আহোম বাজত্বৰ কালৰে পৰা স্বৰাজোভৰ কাললৈকে
ৰচিত কিছুমান বিহুামত সমাজ তথা সময়ৰ ডুখৰীয়া ছবি পোৱা যায়।
আৱশ্যে এই কালহোৱাৰ পিছতো প্ৰতি বছৰেই বিহুসকলে নতুন
নতুন বিহুাম ৰচি আহিছে, গাই আহিছে। কিন্তু অতি সাম্প্ৰতিক কালৰ
বিহুামবোৰত আগৰ দিনৰ নামবোৰ দৰে সময় তথা সমাজ সচেতনতা
দেখা নাযায়। পুৰণিকালৰ বিহুামৰ সন্দৰ্ভত ১৯২৩ চনতে তেতিয়াৰ
শিক্ষামন্ত্ৰী খান বাহাদুৰ চৈয়িদুৰ বহমান, এম এ বি এল ডাঙুৰীয়াই কৰি
যোৱা মন্তব্য—“To a casual reader, these pastorals
may appear state and common place hearing
no efficacy beyond affording certain vulgar
enjoyment to the rural youths of Assam, but to
curious student of literature they are of historic
importance as they do one of the chief stocks

সম্প্রীতিৰ এনাজৰী

ভাৰতী শৰ্মা

শেশৱৰ দিনবোৰৰ পৰা এতিয়ালৈকে জীৱনৰ এই সুন্দীৰ্ঘ বাটছোৱাত মাঘবিহু, উৰুকা আদি বিভিন্ন সময়ত বিভিন্ন ধৰণেৰে পালন কৰি আহিলোঁ। কিছুমান কথা যেন তাৰ ছবিৰ দৰে এটি এটিকে মনলৈ উভতি আহে। তাৰ মাজেৰে হয়তো বহুকেইখন ছবি নিয়তিৰ হাতত বিলীন হৈ গৈছে। নোপোৱাবোৰ বা হৈৰাই যোৱাবোৰ ধৰি থাকিলে কষ্টহে পোৱা যায়। সেয়েহে সম্মুখেৰে পাৰ হৈ যোৱা বা আহি থকা সুন্দৰ সুন্দৰ বস্ত্ৰবোৰ মই উপভোগ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰোঁ।

তাৰেই এটি হ'ল এইবাৰৰ ২০১৪ ৰ কুৱেইটত মাঘ বিহুৰ উৰুকা আৰু পাচদিনাৰ মেজি বিহু। কিন্তু প্ৰকৃত তাৰিখটোত সেইখিনি পাতিবলৈ অসুবিধা, কিয়নো সেইকেইটা দিনত স্কুল আৰু অফিচিবোৰ ছুটী নাথাকিব। গতিকে নিৰ্বাচন হ'ল জনুৱাৰী মাহৰ ঘোল্লা তাৰিখ। আচল দিনকেইটাত অৱশ্যে ঠাইতে লগ পাৰ পৰা অসমীয়াকেইঘৰেই মিলি সুন্দৰকৈ বিহু উদ্যোগন কৰিলোঁ। কিন্তু বিদেশত থাকি কুৱেইটবাসী সমূহ সমূহ অসমীয়াই একগোট হৈ বিহু পালন কৰিব নোৱাৰিলৈ যেন সেই বিহু প্ৰকৃত অৰ্থত সম্পূৰ্ণ নহয়।

অসম এচচিয়েশন, কুৱেইটৰ ফালুৰ পৰা সেয়েহে আগৰ বাৰৰ দৰে এইবাৰো এডোখৰ ঠাই বিচাৰি উলিয়াবৰ বাবে সৰলো তৎপৰ হ'ল। কেইবাবাৰো গৈ মেলি শেষত এডোখৰ বেচ সুন্দৰ ঠাই ঠিক কৰা হ'ল। সেইমতেই নিৰ্দিষ্ট দিনত দুপৰীয়া সোনকালে খাই বৈ উঠি যাবলৈ আৰস্ত কৰোতেই আহা এটি বাতিৰিয়ে তেওঁলোকৰ মনবোৰত খু-দুৱনি লগালেহি। তেওঁলোকে ঠিক কৰি আহা ঠাইডোখৰ হোনো আন কোনোবাই দখল কৰি সোমাই আছে। কি কৰিব কি নকৰিব ভাৰি গুণি থাকোতেই দুটিমান পৰিয়ালৈ গৈ পালে কি এটা নিশ্চয় হ'ব বুলি সাহস বাঞ্ছি ওলাই পৰিল। তাকে দেখি আনবোৰো এটি এটিকে যাবলৈ আৰস্ত কৰি দিলৈ। সিডোখৰ ঠাইৰ ওচৰতে আন ঠাই তেওঁলোকে দেখি আহিছিল — যদিও সেইখিনি সিমান সন্তোষজনক নাছিল। সেই ঠাইৰ তদাৰকীত থকা এজন মানুহ নুৰে সেইখিনি ঠাইকে ঠিক কৰি তৈ দিব বুলি খৰৰ দিলৈ। যথাসময়ত সকলোবোৰ সেই ঠাইত গৈ উপনীত হ'ল। এডোখৰ ভাল ঠাই দেখাৰ পাচত সেই ঠাই দেখি প্ৰথমতে কাৰো ভাল নলগাটোৱেই স্বাভাৱিক। থাকিবৰ বাবে দিয়া ঘৰকেইটা বৰ বেয়া নহয় যদিও গা ধোৱা ঘৰ মাথো দুটা। ৰাঙ্গনীঘৰটোও আগবঢ়োতকৈ যথেষ্ট সৰু। পিচদিনালৈ দুই এপদ ব্যঙ্গন বাঞ্ছিবলৈকে আছে। অৱশ্যে খোলাকৈ বাঞ্ছিবৰ বাবে সুকীয়া গেচ বাৰ্ণৰ আদিব যতন লগত লৈ যোৱা হৈছে। গা ধোৱা ঘৰ কেইটি ও মনঃপুত নহয়। ভিতৰৰ আচবাৰ পত্ৰিবোৰ সুন্দৰ পৰিস্কাৰ পৰিছন্ন যদিও দুই এটা এৰাব নোৱাৰা অসুবিধা আছে। অৱশ্যে ইতিমধ্যে নুৰে নিস্তী আনি সেই অসুবিধাকণ দূৰ কৰি দিলেহি। জোতাৰ পৰা আহা বোকা বালিয়ে অপৰিস্কাৰ কৰি বখা মজিয়াখন পানী ঢালি দিব পাৰিলৈই সমস্যা সমাধান।

হ'ব বুলি ভাৰি থাকোতেই দেখিলোঁ ডঃ অঞ্জলে পানী স্পে কৰি এটি বাথৰম পৰিস্কাৰ কৰি আছে। তেওঁক দেখি সঁচাঁকৈ মোৰ বৰ মৰম লাগিল। যি হওক পৰিস্থিতিৰ আলেখ লেখ চাই থাকি সৰহ সংখ্যকেই থাকিবলৈও সাহস গোটাৰ পৰা নাই, ঘূৰি যাবলৈকো মন কৰা নাই। এনেয়ে কিন্তু ঠাইডোখৰ চাৰিওফাৰ পৰিবশে সুন্দৰ, মুকলি। ডাঙৰ এডোখৰ ঘাঁহনি পথাৰ। দূৰ সীমানাত ডাঙৰ ডাঙৰ গছ গছনিৰে আৱেষ্টিত। ঘৰটোৰ ওচৰ ঠাইডোখৰো ফেলিঙ্গেৰে আৱৰা। এই শীতৰ বাতি মোৰ বুঢ়া হাড়কেইডালে সহিব পাৰিবনে নোৱাৰে বুলি মনে মনে ভয়ো খাইছিলোঁ। পিচে বাহিৰ পৰিবেশত উৰুকাৰ মেজিৰ জুই একুৰা কল্পনা কৰি সেই সুবিধা এৰি অহাৰ কথা ভাৱিবলৈকে মন নগ'ল। আনন্দ উল্লাসৰ পাচত বাতিটো খুব বেচি চাৰি বা পাচ ঘন্টামানৰহে কথা। সেই পৰিবেশত বাতিপুৰাটোৰ কথা কল্পনা কৰিয়েই ভাল লাগিল। কুৱেইটৰ মৰকুৰ্মুতি এনে এটি পৰিবেশ। গধুলি হৈ অহাৰ লগে লগে মানুহখিনিয়ে ঘূৰি যোৱাৰ কথা পাহিবলৈ আৰস্ত কৰিলে। দুই এটি পৰিয়ালে নান কাৰণত সেই বাতি উভতি গৈ ঘূৰি অহাটো ঠিক কৰিলে যদিও ল'বাছোৱালীহাঁতক ঘূৰাই নিবলৈ অসমৰ্থ কোনো নাযায়। মুকলি পৰিবেশত বন্ধু-বান্ধবীৰ সৈতে কটাৰ সেইটোহে তেওঁলোকে জানে। বাকী অসুবিধাবোৰ তেওঁলোকৰ চকুত নপৰে। এনেয়ে আৰাম আয়াসত ডাঙৰ দীঘল হোৱা ল'বা ছোৱালীহাঁতৰ উৎসাহ দেখি বৰ ভাল লাগিল? ইতিমধ্যে ঠিক হ'ল যে ঘূৰি যোৱাকেইনেও বাতি খাই বৈ দৈৰীকৈহে যাব। এচচিয়েশনৰ সম্পাদক অভিজিত আৰু তেওঁৰ পৰিবাৰ মৌচুমীৰ মুখকেইখন জীপাল হৈ উঠিল। বাতিৰ খোৱাৰ বাবে কোনো চিন্তা নাই। পিংকি অমিতাভে বাতিৰ খোৱা আনিছে — তেওঁলোকৰ বিবাহ বাৰ্ষিকী উপলক্ষে। গতিকে স্ফূটিয়িনিহে মাথো কৰিব লাগে। ডঃ অনিন্দিতাই মিহিকৈ কোৱাও শুনিলোঁ - “কিনো হ'ব। বাতিটোৰহে কথা তাৰ মাজতে স্ফূটিয়িনিহে কৰিব লাগে।” কথাটো শুনি বৰ ভাল লাগিল। ইতিমধ্যে পিংকিহাঁতে যতনাই অনা চিঙ্গীৰ আৰু জেলেপীৰে আৱেলিৰ চাহৰ জুতি ললে সকলোৱে। নিচেই সৰকেইটিক মাকহাঁতে মেগী তৈয়াৰ কৰি খুৱালে। ল'বা ছোৱালীখিনিয়ে আমোদ প্ৰমোদৰ বাবে নিজে নিজ ঠাই ঠিক কৰি ললে। ছোৱালীকেইজনীয়ে এটি সৰু কোঠাত থকা দুখলপীয়া বিচনাবোৰ বাচি ললে। সৰু সিনিয়ে মুকলি ঠাইডোখৰত আপোনমনে খেল খেমালি আৰস্ত কৰি দিলে। ল'বাবোৰে কোনোবাই ফুটোৱল, কোনোবাই বেড়মিন্টন খেলাত লাগিল। ডাঙৰ সৰু সকলোৱে বেড়মিন্টনত ভাগ ললে। তাৰ পাচত লাহে লাহে অঞ্জল, বিকাশকে আদি কৰি বাকীখিনিয়ে মিলি উৰুকাৰ মেজি জলালে। সুন্দৰকৈ গোটাই থোৱা খৰিৰে বৰ ধূনীয়াকৈ মেজি জলিল। কোঠাবোৰ পৰা উলিয়াই অনা চকীবোৰ মেজিৰ চাৰিওকায়ে সজোৱা হ'ল। চিৰঞ্জিত আৰু চুমীয়ে যতনাই অনা চিকেন বাবিকিউৰ কাম আৰস্ত কৰিলে। সকলোৱে আহি মেজিৰ চাৰিওকায়ে যোগ দিলেহি। যথেষ্ট ঠাণ্ডা পৰিছিল। গতিকে মেজিৰ জুইৰ উমকণ

সকলোৱে ভালইক্যে উপভোগ কৰিলে। লাহে লাহে গানৰ মজলিচ্ আৰম্ভ হ'ল। পথমে মৌচুমী, জয়ন্ত, ভাস্কৰ, আলোকৰে আৰম্ভ হ'ল। পাচলৈ জুমি, মাচুম, কল্পনা, পম্পী, পিংকি, কণিকা, অনিন্দিতা, নীতা, কৰৰী, প্ৰিয়ঙ্কা আদি সকলোৱে সহযোগ কৰিলে। ভাস্কৰ, অমিতাবে ঢোলতে তবলাৰ চেও দিলে। অভিজিত থাকিল গীটাৰত। ইতিমধ্যে আমাৰ চৌহদত এখন NISSAN গাড়ী ৰ'লহি। মই চাৰলৈ ধৰিলো সেয়া বা কোন আহিল। দেখিলোঁ ওচৰ ত্ৰিলিং কেম্পৰ পৰা নামিছেহি শ্যামৰতন দাস। মনটো ভাল লাগিল — শ্যামে হেনো ভাল গান গায়। লাহে লাহে তেওঁ মৌচুমীৰ লগতে যোগ দিলে। পাচলৈ শ্যামৰ গান শুনি মুঞ্ছ হলোঁ। গানৰ লিপিৰ পৰা সুৱলৈকে তেওঁৰ অৰ্হতা দেখি যথেষ্ট আস্ফুত হ'লো। গীতৰ পথাৰখনিৰ পৰা ন-পুৰণি বচা-বচা গানবোৰ বুটলি তেওঁলোকে গানৰ পৰিবেশটি মধুময় কৰি তুলিলে। কোনো সেইখনিৰ পৰা লৰচৰ হোৱা নাছিল। ইফালে চুমী আৰু চিৰঞ্জিতে সুস্মাদু মুগী মাংস সেকা পৰিবেশন কৰি আছে গৰমে গৰমে। মুকলি আকাশৰ তলত বসন্তকালৰ সুন্দৰ পৰিবেশটি বৰ মনোমোহা হৈ উঠিল। ল'বা ছোৱালীহ'তেও বৰ মুক্ত মনেৰে নিজে নিজে উমলি জামলি ফুৰিছে। কাৰো অকনো আমনি নাই। তাৰ মাজতে কগমানি হিয়া, অনুস্কা, দীক্ষা, কিকি হ'তেও তেওঁলোকৰ মতে দুটিমান গান পৰিবেশন কৰি আনন্দ দিলে। এনেকৈ গানৰ আসৰত চাৰিটা ঘন্টা কেনেকৈ পৰা হৈ গাল ততকে ধৰিব নোৱাৰিলোঁ। চাৰে দহমান বজাত বাতিৰ খোৱাৰ কথা চিন্তা কৰা হ'ল। ডাঙৰ ঘৰটোৰ ভিতৰতে খোৱাৰ মেজবোৰ লগোৱা হ'ল। সকলোৱে সুন্দৰকৈ বাতিৰ আহাৰকণ খাই উঠি শোৱাৰ যোগাৰ কৰাত লাগিল। ভাগে ভাগে কোঠাৰোৰ ঠিক ঠাক কৰা হ'ল। ছোৱালীখনিক বাক্ষবেড়বোৰত লগত লৈ অহা শোৱাৰ সঁজুলিবে মাক দেউতাকহ'তে বিচনাবোৰ পাৰি দিলে। তেওঁলোকে কাপোৰ কানি সলাই বিচনাত উঠিল। সৰু ল'বাছোৱালীকেইটাক এখন ডাঙৰ বিচনা দিয়া হ'ল আন এটা কেৱাত। মাক নীতা, পম্পী আৰু প্ৰিয়ঙ্কাই তাৰ কাষতে মজিয়াত বিচনা পাৰিলে। ডাঙৰ কোঠা এটাত ডিৱানীবোৰ লগ লগাই ঝাফি, নৃপুৰ, কৃষ্ণশু আৰু ৰৌগকৰ বিচনা কৰা হ'ল। তাৰ কাষতে আকো মজিয়াত বিচনা পাৰিলে মাচুম, কণিকা, মৌচুমী, পিংকি, কল্পনা আৰু অনিন্দিতাহ'তৰ কাৰণে। মই ল'বাকেইটিৰ কাষতে কুচি মুচি সোমাই পৰিলোঁ। বিকাশ, জয়ন্ত, বৰদা, সিন্দৰ্থ, মৃগাঙ্গ, ভাস্কৰ, অঞ্জলি আৰু অভিজিতে আন এটা কেৱাত বিচনা পাৰিলে। তেওঁলোকে আৰু কিছুময় মেজিৰ কাষত হাঁহি ধেমালি কৰি বাতি ২.৩০ মান বজাতহে শুবলৈ আহিল। গোটেই পৰিবেশটি দেখি অসমৰ আগৰ দিনৰ বিয়াঘৰাবোৰলৈ মনত পৰিল। ঢলা বিচনা পাৰি বিয়াঘৰত একেলগো শোৱাৰ আনন্দকগেই আছিল সুকীয়া। যিহওক টোপনি ভালেই আহিল। ছয়মান মান বজাত আনন্দৰতে দেখিলোঁ অনিন্দিতাই কাপোৰ কানি লৈ গা ধুবলৈ গ'ল। পুৱা যথেষ্ট ভাৰ আছিল যদিও গা ধোৱা ঘৰৰ চিন্তা এটা আছিল বাবে ময়ো লাহেকৈ উঠি গাটো ধুই সাজু হ'লো। গৰম পানী আছিল বাবে অসুবিধা নাপালোঁ। ইতিমধ্যে অনিন্দিতাই গা ধুই আহি মেখেলা চাদৰ পিঞ্জি বিহুৰ বাবে সাজু হ'ল। এজনী দুজনীকৈ সকলোৱে গা ধোৱা কাম কণ সমাধা কৰিলে। কণমানিবোৰ সোনকালে উঠি মুকলি পথাৰতে খেল ধেমালি আৰম্ভ কৰি দিলে। বাতিপুৰাৰ সেই সুৰ্যোদয়ৰ সময়খনিনিৰ মনোমোহা দৃশ্যই মনবোৰ ভৰাই তুলিল। প্ৰকৃতিৰ সেই সুবিমল মুক্ত পৰিবেশটিত নিয়ৰসিন্দুৰি আৰু শাস্ত সমাহিত পৰিবেশে অসম মাত্ৰ কথা বাবে মনত

পেলাই দিছিল। মই ইলেকট্ৰিক কেটলি এটাত বঙ্গ চাহ অলপ যোগাৰ কৰিলোঁ। অনিন্দিতাই নিজে তৈয়াৰ কৰি অনা সুস্মাদু পিঠা এটি লগতে পৰিবেশন কৰিলে। ডঃ অঞ্জলেও নিজে সুন্দৰকৈ কফি তৈয়াৰ কৰি সকলোৱে হাতে হাতে বিলাই গ'ল। আঞ্চীয়তা, পৰম্পৰাৰ বুজাবুজি আৰু হাঁহি আনন্দেৰে গোটেই পৰিবেশটি মধুময় হৈ উঠিল। মই মেজিৰ

প্ৰসাদৰ ব্যৱস্থাকণ সাজু কৰি থলোঁ। ছোৱালীহ'তে নিজহাতে ভাগে ভাগে তৈয়াৰ কৰি অনা পিঠা-পনা, জা-জোলপানেৰে বাহিৰতে টেবুল সজালে। পুৱা এঘাৰ বজাত মেজি জুলোৱাৰ সময় দিয়া হৈছে। কাৰণ পুৱাৰ বিহুৰ বাবে আৰু বহুখণ্ডি মানুহ আহিল। ঠিক এঘাৰ বজাত হৰিধনিৰ মাজেৰে মাহ প্ৰসাদ, পিঠা-পনা আগ বঢ়াই মেজি জুলাই সেৱা কৰা হ'ল। তাৰ পাচত এটি দুটিকৈ ভালে কেইটি পৰিয়াল আহি পোৱাত বিহুলী গম্গামীয়া হৈ উঠিল। জাৰ কমি গৈ বেদ ওলাইছিল। সকলোৱে মিলি উভৈ নদীকৈ গোটি খোৱা জা-জোলপানেৰে বিছ খোৱাৰ পাচত ভাগে ভাগে দাইল, মাছ, মাংস আদিৰে বন্ধাৰ কাম আৰম্ভ হ'ল। লগতে ৰুবী আৰু বঞ্জিতে কৰা গৰম গৰম বেঙেনা ভজা। যথেষ্ট হাঁহি ধেমালি আৰু আনন্দৰ মাজেৰে খোৱা বোৱা শেষ হৈছিল। সকলোখনিক কাম শেষ হোৱাৰ পাচত আকো জুইৰ কাষত অকণমান জিৰণিৰ সময়ছোৱাত মীৰাই এটি নেগালী আৰু এটি অসমীয়া গীতেৰে, অতুল সাহে দুটি হিন্দ গীতেৰে, আৰু শেষত অনুপমে এটি অসমীয়া গীতেৰে সেইদিনাৰ বিহুৰ সামৰণি মাৰিছিল।

সকলোৱে শুভাকাংক্ষ আৰু সহযোগত যে একোটি সন্ধিয়া, একোটি দুপৰীয়া ইমান সুন্দৰ আৰু সফল হৈ উঠিব পাৰে তাকে দেখি বৰ ভাল লাগিল। মানুহৰ মাজৰ এনে মৰম-প্ৰীতি আৰু একতাৰ বাঞ্ছোন দেখিলে সঁচাকৈ দুচকু আনন্দৰ অক্ষৰে ভৰি আহিব খোজে। কোনো এটি অনুষ্ঠান জীয়াই বাখিবলৈ, এনে সম্পৰ্কীতিৰ বাঞ্ছোন অটুট বাখিবলৈ নানাজনৰ অহোপুৰুষাৰ্থ, ত্যাগ, ধৈৰ্য আৰু দৃঢ়তা লাগে। অন্যথা এইবোৰ অকলে কৰি উঠা সন্তোষ নহয়। “ৰাইজে নখ জোকাৰিলে নৈ বয়”। এটা পুৰুষে আনটো পুৰুষলৈ এইবোৰ কঢ়িয়াইলৈ যাবলৈ প্ৰতিজন দৃঢ় প্ৰতিজ্ঞ হ'ব লাগিব। তেতিয়াহে নিজৰ গুৰি, নিজৰ অস্তিত্ব প্ৰথিৰীৰ আগত সাব্যস্ত কৰি বাখিব পাৰিব। ভৱিষ্যতে আমাৰ সন্তানহ'তে যাতে এই গুৰিৰ পৰা বিচ্ছিন্ন হৈ যাব নালাগে তাৰ বাবে আমি প্ৰতিজন অসমীয়া সজাগ হৈ থাকিব লাগিব। অন্যথা তেওঁলোকৰ ওচৰত আমি নিজেই দায়ী হৈ ব'ব লাগিব।

“আই তোৰ মৰমী কোলাতে
আই মই জনমে লভিলোঁ
আই তোৰ কিহেৰে শুজিমে ধাৰ
আই অ’ জীৱন দি শুজিমে ধাৰ।।”

বন্ধু নগৰী শুৱালকুছি

মিনতী চৌধুরী

তামাৰ ছোৱালী আৰু জোৱায়ে কুৱেইটৰ পৰা আহিলেই তাত থকা অসমীয়া মানুহখিনিৰ কথা কয়; শুনি মোৰ খুব ভাল লাগে। বাহিৰত থাকিও যে তেওঁলোকে ভাই-ভনীৰ নিটিনাকৈ মিলাপ্তীতিৰে থাকি বিষ পূজা আদিও পালন কৰে। সেই কাৰণে এইবাৰৰ আলোচনী খনত কিবা এটা লিখিবলৈ কোৱাত কিনো লিখো কোনোদিনে লিখা মেলাৰ অভ্যাস নাই, তথাপিতো ভাবিলো মই যিহেতু পাট মুগাৰ শিঙ্গটোৰ লগত জড়িত গতিকে অসমৰ গৌৰবৰ এই শিঙ্গদ্যোগটোৰ এক প্ৰধানতম কেন্দ্ৰস্থল শুৱালকুছিৰ বিষয়ে লিখি তাৰ অসমীয়া মানুহখিনি আমাৰ শিঙ্গটোৰ বিষয়ে অলপ জনাওৱেইচোন বুলি এই লিখাখিনি যুগত কৰিলো।

যাদুকৰী হাতেৰে কাপোৰত বৎ বিবঙ্গৰ ফুল বুটা তৈয়াৰ কৰা শিপিনীৰ ঠাই অসমৰ শুৱালকুছি গুৱাহাটীৰ পৰা ৩২ কিলোমিটাৰ উভয়ে অৱস্থিত। আকল অসম বুলিয়েই নহয়, সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষৰ লগতে পৃথিৰীৰ বহু দেশ বিদেশতো পাট মুগা কাপোৰ অতিকৈ সমাদৃত। জাপানত প্ৰতিঘৰ মানুহৰ ঘৰত হেনো একোখন মুগা কাপোৰ থকাটো পৰিয়ালৰ কাৰণে মঙ্গলজনক হিচাবে বিবেচনা কৰা হয়।

কোটিল্যৰ অৰ্থশাস্ত্ৰত শুৱালকুছিৰ হস্ত তাত শিঙ্গৰ বিবৰণ পোৱা যায়। উক্ত সময়ত শুৱালকুছিৰ নাম আছিল সুৰ্বণ কুণ। অৰ্থশাস্ত্ৰৰ বিবৰণী মতে সুৰ্বণকুণৰ মানুহৰ প্ৰধান ব্যৱসায় আছিল এৰী আৰু মুগা কাপোৰ। তেওঁলোকে এৰী আৰু মুগা পুহি, পলু খাদ্যৰ কাৰণে এৰা আৰু সোৱাগ গচ যথেষ্ট পৰিমাণে বৰাইছিল। উক্ত সুৰ্বণ কুণ অঞ্চল কালক্ৰমত ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বুকুত জাহ যোৱাৰ পিছত গাওঁবাসীয়ে উভৰ দিশে গতি কৰি শুৱালকুছি গাৰঁতেই থিতাপি লৈ তাতেই বন্ধু শিঙ্গকেই সমল হিপাপে লৈ জীৱন নিৰ্বাহৰ লগতে কুটীৰ শিঙ্গৰ এটি গৌৰবোজ্জল দিশ দেশবাসীৰ

ওচৰত দাঙি ধৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। শ্ৰীমন্ত শক্ষৰদেৱক শুৱালকুছিৰ শিপিনীয়ে তৈয়াৰ কৰা বন্ধু নিবেদন কৰি পোন্ধৰ শতিকাতে মহাপুৰুষ জনাৰ পৰা ভূয়সী প্ৰসংশা লাভ কৰিছিল। তাৰ পিছত গুৰজনাই শুৱালকুছিৰ পৰাই আৰ্হ লৈ শুৱালকুছিৰ শিপিনীৰ সহযোগত বৰপেটাৰ তাৰীপাৰা নামৰ ঠাইত বৃন্দাবনী বনাই; যিথন বন্ধুত বৃন্দাবনৰ কৃষ্ণ সহিতে গোপ গোপিনী, গচ গচনি, পশু পক্ষী, যমুনা নদী আদিকে সামৰি হস্ততাতত সুন্দৰ ভাবে প্ৰতিফলিত কৰি বিশ্ববাসীৰ আগত বয়নশিঙ্গৰ নাম ইতিহাসৰ পাতত জিলিকাই হৈ গৈছে।

১৯৪৬ চনৰ ৯ জানুৱাৰীত জাতিৰ পিতা মহাজ্ঞা গান্ধীয়ে শুৱালকুছিত পদার্পণ কৰি শিপিনীৰ কৰ্ম প্ৰতিভা দেখি গাওঁখনৰ স্বারলম্বী জনতাৰ হস্ততাতৰ জৰিয়তে এৰী, মুগা, পাট বন্ধুৰ নিৰ্মান কৌশল দেখি ইংলেণ্ডৰ মানচেষ্টাৰ সৈতে তুলনা কৰে।

বৃটিছৰ যুগত E.A. Gait, B.C. Allen, H.F. Howord আদি চাহাবে শুৱালকুছিত উৎপাদিত পাট মুগা, এৰী বন্ধুৰ লগতে সৰিয়হ আদিও জাহাজেৰে বপ্তানিৰ কথা উল্লেখ কৰিছে। সময়ৰ সোতত শুৱালকুছিবাসীৰ ধান, সৰিয়হ আদিৰ উৎপাদন আৰু কাঠৰ নৌকা নিৰ্মানৰ কাম বন্ধ হল। জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ পৰিপ্ৰেক্ষিত খেতি মাটিৰ অভাৱ আৰু শৰাইঘাট দলং হোৱাৰ পিচৰে পৰা নারেৰে হোৱা বোপাৰ বন্ধ হল। লগে লগে নৌকা নিৰ্মান কাৰ্য্য হৈতি পৰিল। উপায়হীন হৈ তাতী সম্প্ৰদায়ৰ কৰ্মটোকেই সকলো জাতি সম্প্ৰদায়ে জীৱন নিৰ্বাহৰ সমল হিচাবে গ্ৰহণ কৰিলে। সমগ্ৰ গাওঁবাসীৰ কৰ্ম একেটাই হোৱা কাৰণে প্ৰতিযোগীতা মূলক কৌশলৰ কথা চিন্তা কৰি গাওঁবাসীয়ে নিতো ন ন চানেকীৰ ফুলাম বন্ধু নিৰ্মান কৰি গ্ৰাহকক আকৰ্ষণ কৰি আহিছে।

১৯৭৫ চন মানলৈ শিপিনী সকলৰ জীৱনৰ মানদণ্ড অনুন্ত আছিল। মহাজন সকলৰ বাহিৰে শিপিনী সকলে অতি কষ্টেৰে দুবেলা দুসাজ অন্ন যোগাৰ কৰিছিল। ইন্দিৰা গান্ধী বেন্দৰ বাণীয় কৰণ আইন বলৱৎ হোৱাৰ পিচৰে পৰা গাওঁখনৰ শ্ৰমিক শিপিনী সকলে চৰকাৰী ঋণ গ্ৰহণৰ জৰিয়তে ঘৰতে তাতশাল পাতি নিজৰ উন্নতিৰ লগতে সমাজলৈও বিপুল অবদান আগবঢ়াই আহিছে। পিছে তাত শাল বৃদ্ধিৰ লগে লগে চাহিদা অনুপাতে শিপিনীৰ অভাৱ পৰিলক্ষিত হ'ল। যাৰ ফলত অসমৰ নানা ঠাইৰ দুৰ-দুৰণীৰ পৰা যুৱক-যুৱতী আনি প্ৰশিক্ষণ দি উপযুক্ত কৰি ললে। লগে লগে শুৱালকুছিৰ ইতিহাসত মহিলা শিপিনী অস্তৰ্ভুক্ত হ'ল।

২০০৩ চনত তেতিয়াৰ ভাৰতৰ বাষ্ট্ৰপতি A.P.J. আবদুল কালাম মহোদয় অসমলৈ আহি শুৱালকুছিলৈ যাওঁতে পাট কাপোৰত তেওঁ

প্রতিকৃতি অঙ্গন কৰি তেওঁক উপহাব প্ৰদান কৰাত তেওঁ শিপিনী সকলৰ কৌশল পূৰ্ণ কাৰু কাৰ্য্যবোৰ দেখি অতি উচ্চস্তৰৰ প্ৰশংসা সুচক মন্তব্য আগবঢ়ায়।

ধৰ্ম আৰু কৰ্মৰ মিলনভূমি শুৱালকুছিৰ শিক্ষা আৰু সাহিত্য সংস্কৃতিৰ দিশটোৱেও দিনে দিনে প্ৰগতিৰ পথত আগবঢ়া়িছে। ১৯৬২ চনত স্থাপিত মহাবিদ্যালয়খনৰ বৰ্তমান কলা আৰু বিজ্ঞান দুয়োটা বিভাগ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰে ভৰপুৰ। গাওঁখনত থকা উচ্চ, উচ্চতৰ বিদ্যালয় সমূহৰ বাহিৰেও বহু কেইখন ইংৰাজী মাধ্যমৰ স্কুল স্থাপিত হৈছে। এই স্কুলসমূহত শিক্ষার লগতে সংগীত, ব্যায়াম আৰু ক্ৰীড়াৰ দিশটো সামৰি নৰ প্ৰজন্মৰ বহু উপকাৰ সাধন কৰিছে।

গাওঁখনত চাকৰী জীৱি মানুহৰ সংখ্যাও তাকৰ নহয়। বহু চৰকাৰী বেচৰকাৰী কাৰ্য্যালয়ৰ উচ্চপদস্থ বিষয়াৰ পৰা আৰম্ভ কৰি বিভিন্ন স্তৰত বহু শুৱালকুছিবাসীয়ে নান ধৰণৰ চাকৰিত নিয়োজিত হৈ আছে। অসমৰ বাহিৰেও ভাৰতৰ বহু ঠাইত শুৱালকুছিৰ বহু সন্তান কৰ্মৰত। তাৰ ভিতৰত Heart Specialist ডঃ ভৰানন্দ দাস ভাৰতৰেই এজন অতি লেখত লবলগীয়া ডাক্তৰ। তেখেত বৰ্তমান দিশলী এপল হিপ্সিতালত কৰ্মৰত। আস্তংবাট্টীয় কেলাৰ গবেষক বৰ্তমান কানাডা নিবাসী ডঃ বিকুল দাস শুৱালকুছিবেই সন্তান।

শক্তৰী ধৰ্মাবলম্বী বৈষণৱ সকলো শক্তবোঝৰ আৰু বাসযাত্রা আদি ধূম ধামেৰে উদ্যাপন কৰে। শক্তবদেৱৰ জয়োৎসৱ হিচাবে অনুষ্ঠিত নাওখেল অতি দৰ্শনীয়। এই অনুষ্ঠানত জাতি, ধৰ্ম, বৰ্ণ নিৰ্বিশেষে সকলো গাওঁবাসীয়ে যোগদান কৰে। তাৰ উপৰিও মনসা পূজা গাওঁখনৰ উল্লেখনীয় অনুস্থান। দুৰ্গাপূজা, দামোদৰদেৱৰ জন্মোৎসৱ, কৃষ্ণজন্মাষ্টমী, হোলি উৎসৱ আদিৰ জৰিয়তে গাওঁবাসীয়ে শ্ৰমৰ দুখ পাহাৰি ধৰ্মৰ পৰম্পৰা বক্ষা কৰি মনত শাস্তি লাভ কৰে।

পূৰ্বৰ শুৱালকুছিৰ লগত আজিৰ শুৱালকুছিৰ আকাশ-পাতাল পাৰ্থক্য। জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ লগে লগে শুৱালকুছিৰ পৰিসীমা দিনে দিনে বৃহত্তৰ হৈ গৈ আছে। ওচৰে পাজৰে থকা গাওঁ সমূহো এতিয়া বস্ত্ৰ শিল্পৰ লগত জড়িত হৈ শুৱালকুছিৰ অন্তৰ্ভুক্ত হৈছে। সকলো গাওঁ আদি মিল

হোৱা বৃহত্তৰ শুৱালকুছিৰ বৰ্তমান শিপিনীৰ সংখ্যা লাখৰ ওপৰ হ'বগৈ। তথাপিতো আজিকালি শিপিনীৰ সমস্যা সবত্র। তাৰ মাজতে কিছুমান যুৱকে নিজৰ সাতাম পুৰুষীয়া সুন্দৰ ব্যৱসায় এৰি বাংগালোৰ হায়দৰাবাদ আদিলে গৈ সহজতে ঘটিব পৰা ধন বিচাৰি গৈ একোকে নাপাই কিছুমান সৰু উদ্যোগত সুৰক্ষা কৰ্মচাৰী হিচাবে অতি কষ্টেৰে জীৱন ধাৰণ কৰি আছে।

কিছুমান অসাধু ব্যৱসায়ীয়ে মুগা পাট আদি সুতাৰ লগতে পলিয়েষ্টাৰ আদি সুতা মিহলাই শুন্দৰ পাট মুগা বুলি বিক্ৰী কৰি আহিছে। কিছুমানে আকো বেনাৰসত অসমৰ নিজস্ব চানেকী আৰ্হি পঠিয়াই তাত Semia Handloom ত বনাই ইয়াত নিজৰ শালত বনোৱা বুলি কৈ একে দামতে বিক্ৰী কৰি আছে। কাপোৰৰ উৰ্দ্ধমুখী দামৰ বিপৰীতে সেই কাপোৰ বোৰৰ দাম অতি কম হ'ব লাগে। সেয়েহে মই সেইবোৰ ব্যৱসায়ীক কাতৰে অনুৰোধ যাতে মিছা কথাৰে প্ৰহাকক অভুৱা ভৰাৰ লগতে অসমৰ ঐতিহ্যময়ী বয়ন শিল্পৰ ওপৰত কালিমা নাসানে। অলপতে বেনাৰসী কাপোৰ আদি জুলাই দি যি জুলামুখী পৰিস্থিতিৰ উদ্ধৰ হৈছিল সেয়া যেন আৰু কেতিয়াও নহয়। গতিকে উক্ত ব্যৱসায়ী সকলে কম খৰচত বনোৱা কাপোৰবোৰ কমদামত যদি যোগান ধৰে তেন্তে জনসাধাৰণ অতি উপকৃত হ'ব।

কেঁচা মাল বিশেষকৈ পাটসূতা, মুগাসূতা, এৰীসূতা লগতে ডিজাইনৰ কাৰণে গুণৰ লগতে আচুসূতা আদিৰ একশ্ৰেণীৰ বণিক সম্প্ৰদায়ৰ হাতত। তেওঁলোকে নিজৰ খেয়াল খুছি মতে দাম নিৰ্দ্ধাৰণ কৰে। গতিকে আমাৰ যুৱক যুৱতী সকলোকে মোৰ ফালৰ পৰা বিন্দু অনুৰোধ জনাও যাতে তেওঁলোকে এক উদ্যোগী মনোভাবেৰে নিজে হাতে কামে কৰি আমাৰ গৌৰবৰ এই কুটীৰ শিল্পক সুৰক্ষিত বখাৰ লগতে আৰু উচ্চ স্তৰলৈ আগবঢ়াই নিয়ে।

(গুৱাহাটী নিবাসী লেখিকা শ্রীমতী মিনতি চৌধুৰী যোৱা প্ৰায় তিনি দশক ধৰি অসমৰ পাট মুখা বস্ত্ৰ উদ্যোগৰ লগত জড়িত থাকি বহুজনৰ পৰিচিত। শুৱালকুছিৰ ইতিহাসৰ সমল যোগোৱা শ্ৰী প্ৰদীপ বৈশ্য আৰু Boy's Night High School ব অধ্যক্ষ শ্ৰী চিন্তামণি দাস ডাঙৰীয়াক লেখিকাই ধন্যবাদ জনাইছে।)

কঁহুৰা বনৰ এচাটি বা

কাকলী নাথ

অনুৰাধাৰ মনটো আজি আকৌ থোকি-বাধো। জীৱনৰ যিকোনো মুহূৰ্তই যেন এটা বিশেষ কৃপ লয়, এনে ভাৰ হয় সকলো সময়তে তাইৰ। আজি ২৪ বছৰৰ আগেয়েও তাইৰ এনে ভাৰ হৈছিল, ভাৰি পোৱা নাছিল জীৱন নৌকাখন কোন দিশে ঢাপলি মেলিব। কিন্তু দেউতাকৰ আশ্বাস, মাকৰ মৰমে তাইক উজনিৰ দিশে উটুৱাই লৈ গ'ল। হাইস্কুল শিক্ষাস্ত পৰীক্ষাৰ পাছতেই তাই সুদুৰ গুৱাহাটী মহানগৰীৰ ফালে ঢাপলি মেলিলে উচ্চ শিক্ষা প্ৰহণ কৰাৰ বাবে। প্ৰতিটো মুহূৰ্ততে তাইক সহায় কৰিলে তাইৰ দেউতাকে। দেউতাকৰ উপদেশে, আশ্বাসে তাইৰ মনোৰূপ আৰু বঢ়ালে, আগুৱাই গ'ল তাই জীৱন যুঁজত এগৰাকী সংগ্রামী হিচাপে। কিন্তু জীৱনত সকলোৰোৱ নিজৰ মতে নহয়। প্ৰত্যেক পৰিস্থিতিকে আঁকোৱালি লোৱাৰ প্ৰচেষ্টা কৰিব লাগে, এনে এটা ভাৱেই তাইও আঁকোৱালি ললে মাক দেউতাকৰ সেই ইচ্ছাক। দেউতাকৰ সুবন্ধুৰ পুত্ৰৰ সৈতে মাল্য আদান প্ৰদান কৰিলে হায়াৰ ঢেকেগুৰী পৰীক্ষাৰ ঠিক পাছতেই। মেধাৰী ছাত্ৰী হিচাপে বহুতো আশা আছিল তাইৰ মনত, এগৰাকী সু চিকিৎসক হিচাপে নিজকে প্ৰতিষ্ঠিত কৰিবলৈ বিচাৰিছিল। তাইৰ কলেজৰ, হোষ্টেলৰ বন্ধুবিলাকে নিজকে প্ৰতিষ্ঠিত কৰিবলৈ নিজ নিজ দিশে ঢাপলি মেলিলে। কিন্তু তাইৰ জীৱনটো এটা সাঁথৰ হৈয়ে বৈ গ'ল, আজিও তাই বুজি নাপালে তাইৰ অতি মৰমৰ মাক দেউতাকে কিহৰ কাৰণে তাইৰ স্বপ্ন ভঙ্গ কৰি এনে এটা কঠোৰ সিদ্ধান্ত লব লগা হ'ল।

টক টক টক-দুৱাৰত মৃদু টোকৰ। বহাৰ পৰা উঠি দুৱাৰখন খুলি দিলে, এচাটি মৃদু বতাহৰ লগত বক্ষি মিকু সোমাই আহিল। বক্ষি আৰু মিকু তাইৰ দুটি সন্তান। তাইৰ স্বামী ইঙ্গিয়ান ইঞ্জিনিয়াৰিং চাৰ্টিসেৰ এজন উচ্চ পদস্থ বিষয়া। বিয়াৰ দিতীয় বছৰতেই তাইৰ জীৱনলৈ বক্ষিৰ আগমন হয়। বক্ষিৰ প্রায় ৩ বছৰ পাছতেই মিকুৰ আগমন। দুয়োটা সন্তান লৈ বিগত বছৰকেইটা কিদৰে পাৰ হৈ গ'ল তাই ততকে ধৰিব নোৱাবিলে। বন কৰা মানুহেৰে ভাৰি থাকিলেও, মাক হিচাপে সিহঁতৰ লগত ব্যস্ত থাকিব লগা হ'ল, স্বামীক দিবলৈও তাইৰ যেন সময়ৰ নাটনি হ'ল। কিন্তু তথাপিও তাইৰ মনত এটা অপূৰণীয় আশা থাকি গ'ল। তাইৰ বন্ধু বাঙ্গৰী বিলাক ডাক্টু, ইঞ্জিনিয়াৰ, প্ৰফেচাৰ, প্ৰশাসনিক বিষয়া হ'ল। তাই ঠিবাং কৰিলে -নাই তাই পঢ়িব, আজিয়েই কথা পাতিব শান্তনুৰ লগত। কথা মতেই কাম, শান্তনুৱেও তাইক বাধা নিদিলে। কিন্তু তাই নিজেই ভাৰি নাপালে কিহৰ কাৰণে তাই ইমান বছৰ নিশ্চুপ হৈ থাকিল, তাই ইচ্ছা কৰা হ'লে ইমান দিনে পঢ়া শেষ কৰিব পাৰিলে হয়। সকলো কথা বাদ দি তাই অক্ষত অনাৰ্চ লৈ ডিগ্ৰী ল'লে, অৰ্থনীতিত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী ধাৰণ কৰিলে। তাইৰ জীৱন নৌকাখন যেন আকৌ চলিব ধৰিলে। কিন্তু তেনেতে আকৌ বৰ লগা হ'ল বক্ষি, মিকুৰ দশমানৰ পৰীক্ষাৰ বাবে।

আমাৰ নিত্য নৈমিত্তিক সামাজিক জীৱনত ছোৱালীৰ জীৱনৰ মূল্যবোধ যিদৰে মাক দেউতাকে ঠিবাং কৰে, ঠিক তেনেদৰেই সন্তানৰ ভবিষ্যতৰ বাবে পিতৃমাতৃয়ে সৰ্বস্ব ত্যাগ কৰিব লাগে - যেনে চাকৰি, ফুৰা চকা ইত্যাদি। বৰ্তমানৰ প্ৰতিযোগিতামূলক যান্ত্ৰিক জীৱনত সকলোৱেই এই ত্যাগ কৰিব লগা হয়। অনুৰাধায়ো এতিয়া পুণৰবাৰ বক্ষি আৰু মিকুৰ বাবে এনে এটা সিদ্ধান্তক বিনা সংকোচে আঁকোৱালি ল'লে। নিঃসঙ্গ মুহূৰ্তৰোৱ মাজে মাজে তাইৰ বাবে অসহনীয় হৈ উঠে। তাই ভাৰি উন্নত নাপায় মানুহে কিভাৱে অৰ্থহীন ভাৱে জীৱাই থাকে, অৰ্থহীনতাত তাই ভূগিৰ ধৰিলে। জীৱনত মানুহক নিজৰ পৰিচয় লাগে।

পৰিচয় মাথো বঙ্গিক মিকুৰ
মাক বা শান্তনু শইকীয়াৰ
পত্নী হিচাপে নহয়
অথবা চাকৰি কৰিও
মানুহে নিজৰ
পৰিচয় গঢ়িব
নোৱাৰে। তাই
ঠিবাং কৰিলে
তাই হাতত
কলম তুলি
লব, কটন
ক লেজ ব
ক লেজীয়।
জীৱনত যিদৰে
আলোচনাৰ নীত
লিখিছিল সেইদৰেই
আকৌ শিল্পী, কৰি,
লিখক অনুৰাধাক তাই
জাগত কৰিব। খিৰিকীখন খুলি
দিলে, শৰতৰ এজাক বতাহে তাইৰ
দেহমন চুই গ'ল। আহ, ইমান ধূনীয়া বতাহ জাক,
এনেকুৱাই যদি মোৰ জীৱনটো হ'লহেঁতেন। বক্ষি, মিকু, শান্তনুৰ উপৰিও
যদি মোৰ জীৱন অথবা কৰ্মৰাজিয়ে সমাজৰ সকলোকে চুই গ'লহেঁতেন।
যদি অনুৰাধাই ঠিবাং কৰিলে তাই কলম তুলি লব বিনা সংকোচে, তাই
ছবি আঁকিব, তাইৰ সুপ্ত প্ৰতিভাক আকৌ জগাই তুলিব। এটা নতুন দিশৰ
সন্ধানত কলমৰ অস্ত্ৰ প্ৰয়োগ কৰিবলৈ আৰস্ত কৰিলে সিদ্ধিনাৰ পৰাই,
কিন্তু কোনেও নাজানিলে যে সেই লিখনি, কলম, ছবিৰ মাজত এগৰাকী
মাক বা পত্নী নাই, আছে এগৰাকী প্ৰতিভাশালী নাৰী, কিন্তু অনুৰাধা
নহয়.....।

KEUKENHOF

অঞ্জলী রাজখোৱা

KEUKENHOF হয় হলেণ্ডুর বাজধানী আমস্ট্রাডামৰ সেই ডোখৰ ঠাই য'ত ‘চিলচিলা’ চিনেমা খনত এটা বৌমানিক গানৰ দৃশ্য আছিল। বেখা আৰু অমিতাভ বচনে টিউলিপৰ বাগিছাৰ মাজে মাজে “দেখা এক খোৱাৰ ত এক চিলচিলা” নামৰ গানটো গোৱাৰ দৃশ্য দেখিবলৈ পোৱা গৈছিল। ১৯৯০ চনৰ মাৰ্চ মাহত এওঁ লঙ্গুলৈ প্ৰায় এমাহ মানৰ বাবে গৈছিল। সেই সুযোগতে এওঁ হলেণ্ডুত এবাৰ ফুৰাৰ সৌভাগ্য ঘটিছিল। সেই সময়ত হলেণ্ডুৰ টিউলিপৰোৱে কলি পেলাইছিল। সেই ফটোবোৰ চোৱাৰ পাছত মনত এটা আশা পুহি বাথিছিলো কেতিয়াৰা যদি সুবিধা কৰিব পাৰো এই টিউলিপৰ বাগিছাখন জীৱনত এবাৰ চাম।

মোৰ মনত পুহি বথা আশা এটা পূৰণ কৰাৰ সৌভাগ্য ঘটিছিল যোৱা বছৰৰ মে মাহত। টিউলিপকে প্ৰধান উদ্দেশ্য কৰি যোৱা বছৰ মে মাহত আমি দুয়ো ইউৰোপৰ প্ৰায় ৯ খন দেশলৈ বুলি ফুৰিবলৈ ওলালো। দেশ কেইখন হল ইংলেণ্ড, নেদাৰলেণ্ড, অস্ট্ৰিয়া, ফ্ৰাঙ্ক, জাৰ্মানী, ইটালী, মনাক’, ভাটিকান চিটি, চুইজাবলেণ্ড।

৬ মে তাৰিখে ৰাতিপূৰা ৮.২৫ মিনিটত কুৱেইট ইন্টাৰনেচনেল এয়াৰ পৰ্টৰ ২২ নম্বৰ গেটৰ পৰা বৃঢ়ি এয়াৰ ওৱেজৰ যোগেদি আমি আমাৰ যাত্ৰা আৰস্ত কৰিলো। আমাৰ বিমান খন প্ৰায় ৩৮,০০০ ফুট উচ্চতাত উৰিছিল। গতিবেগ আছিল ঘন্টাত প্ৰায় ৮৬০ কিঃ মিঃ তকেও বেছি। দুমহলীয়া বিমানখনৰ এটা শাৰীৰ এটা মূৰৰ পৰা আন এটা মূৰলৈ প্ৰায় ১০ জন মানুহ বহিব পাৰি। বিনামখন কুৱেইটৰ পৰা বগদাদ হৈ তুকীৰ বা Turkey ওপৰেদি যাওতে সুন্দৰকৈ সুউচ্চ পৰ্বতৰ বৰফবৰোৰ দেখিবলৈ পোৱা গৈছিল, বছত দূৰলৈকে পৰ্বতমালাত বৰফ দৃষ্টি গোচৰ হৈছিল। লাহে লাহে Black sea ওপৰেদি উৰিবলৈ আৰস্ত কৰিলো, ইয়াৰ দৈৰ্ঘ্য প্ৰায় ১২০০ কিলোমিটাৰ। পাছত Black sea পাৰ হৈ ৰোমানীয়াৰ ওপৰেদি জাৰ্মানী হৈ নৰ্থ চি পাৰহৈ লঙ্গুৰ সময় দিনৰ ১২.৩০ বজাত আহি Heathrew এয়াৰ পৰ্ট পালোগৈ। তাৰ পৰা আমি H51 বাছৰে আগৰ পৰা ব্যৱস্থা কৰি থোৱা হোটেল Novtel অত উপস্থিত হ'লো এয়াৰ পৰ্টৰ নিচেই কাষতে। বিচেপচনতে আমাক এখন ইণ্ডিয়ান হোটেলৰ কথা কোৱাত আমি তালৈকে খোজৰে গৈ থোৱা বোৱা কৰি আহি সুমনৰ ফোনৰ বাবে অপেক্ষা কৰিলো। কাৰণ সেই সময়ত সুমন লিংকনৰ পৰা চিকাগোলৈ আহিছিল বিশ্ববিখ্যাত কমেডিয়ান ৰাচেল পিটাৰৰ Show চাৰলৈ তাৰ লগ বন্ধুৰ লগত। গতিকে সিয়ে ফ'ন কৰিব বুলি আমাক কথা দিছিল। তাৰ ফ'ন পোৱাৰ পাছত আমি সন্ধিয়া অলপ ওলাই গ'লো। কাৰণ পিছদিনা খনৰ পৰাহে আমাৰ Thomas cook বা যাত্ৰা আৰস্ত হব। ৭ তাৰিখে আমি Thomas cook এ ঠিক কৰি থোৱা হোটেললৈ গ'লো আৰু সন্ধিয়া আমাক লঙ্গু খন ফুৰালে,

ৰাতিৰ আহাৰ ইণ্ডিয়ান হোটেলত কৰাই আমাক হোটেললৈ বুলি অনা হয়। সিদিনা খন বতৰ খুটুৰ বেয়া আছিল বতাহ বৰষুনে ছাতি উৰাই নিছিল। ৮ তাৰিখে আমাক Wimblendon, Madam Tus-sauds, Central Court, London eye আৰু কিছুমান সৰুসুৰা বস্তু দেখুৰাইছিল। ৯ তাৰিখে বাকিংহাম পেলেচ, লঙ্গুন গেলোৰি, পলিয়ামেন্ট হাউচ ইত্যাদিবোৰ দেখুৰাই লঙ্গুন সামৰি সন্ধিয়া জাহাজেৰে আমাৰ যাত্ৰা আৰস্ত কৰিলো হলেণ্ডুলৈ বুলি।

আমাৰ জাহাজ খনৰ নাম আছিল Stena Line. ১২০০ যাত্ৰী, ২৩০ খন গাড়ীৰ উপৰিও অন্যান্য বহুত সামগ্ৰী কঢ়িয়াই নিব পৰা বিশাল আকাৰৰ এখন জাহাজ। সকলোবোৰ সা সুবিধাৰে ভৰা যেনে চিনেমা হল, বাৰ, লৰা ছোৱালীয়ে খেলিব পৰা, বজাৰ কৰিব পৰা ইত্যাদি বোৰ। ৰুমৰ ভিতৰত থাকিলে 5 Star Hotel অত আছো নে জাহাজত আছো একো ধৰিৰ নোৱাৰি। ডাইনিং হলত একেলগে ৪০০-৫০০ মানুহে বহি খাব পৰা সুবিধা। জীৱনৰ এইটো সুন্দৰ আৰু পাহৰিৰ নোৱাৰা অভিজ্ঞতা। ইয়াৰ আগতে মই কেতিয়াও তেনেকুৱা জাহাজত উঠ্যা নাছিলো। গোৱাত এবাৰ কেইঘন্টা মানৰ বাবে আৰু এবাৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ফেৰিত উঠি ডিব্ৰগড়ৰ পৰা ধেমাজিলৈ গৈছিলো আমাৰ বিয়াৰ পাছতে। সেই সময়ত মোৰ ডাঙৰ বৰজনা অলপ দিনৰ বাবে ধেমাজিত আছিল।

১০ তাৰিখে ৰাতিপূৰা আমি গৈ হলেণ্ডু পালোগৈ। ৰাতিপূৰাৰ আহাৰ জাহাজতে কৰি আমি বাহিৰে বাহিৰে টিউলিপ বাগিছা চাবলৈ বুলি যাত্ৰা আৰস্ত কৰিলো। ইউৰোপত টিউলিপ আৰস্ত হৈছিল ১৫৫৪ চনত, যেতিয়া Ferdinand I ৰ Ambassador Ogier de Busbeeq এ টিউলিপৰ বাল্ব ভিয়েনালৈ পঠাইছিল। ভিয়েনাৰ পৰা লাহে লাহে বিভিন্ন ঠাইলৈ যেনে জাৰ্মানী, বেলজিয়াম, হলেণ্ডু আদিলৈ টিউলিপৰ বাল্ব বিস্তৰিত হৈছিল। বৰ্তমান এই বিধ ফুলৰ খেতি কৰি বিশ্বত বিখ্যাত হৈছে নেদাৰলেণ্ড। টিউলিপ হৈছে এজোপা বাৰমহীয়া আলু বা মূল থকা দেখিবলৈ ধূমীয়া গছ। Keukenhof হৈছে পৃথিবী বিখ্যাত এখন বসন্ত কালত ফুলা ফুলৰ বাগিছা। ৩২ হেক্টাৰ মাটিত ৭ মিলিয়ন টিউলিপ আৰু পৃথিবীৰ বিভিন্ন দেশৰ পৰা সংঘৰ কৰা ৭৫ বিধ বন্বীয়া টিউলিপেৰে ভৰা এখন মনোমোহা ফুলৰ বাগিছা Keukenhof। এই বাগিছা খন মাৰ্চ মাহৰ ২০ তাৰিখৰ পৰা মে মাহৰ ১৮ তাৰিখলৈ খোলা থাকে। কিন্তু ফুল ফুলে এপ্রিল আৰু মে মাহৰ এটা সপ্তাহত মা৤। সাধাৰণতে ই গুটি আৰু বাল্ব দুয়োটাৰে পৰা হয়। গুটিৰ পৰা কৰিলে এজোপা গছ ডাঙৰ হোৱাৰ পৰা ফুলালৈকে সময় লাগে প্ৰায় ৫-৮ বছৰ পৰ্যন্ত। সেই কাৰণে যেতিয়াৰ পৰা বাল্বৰ পৰা কৰিবলৈ আৰস্ত কৰিবলৈ ধৰিলে তেতিয়াৰ পৰা বাল্বৰ পৰা কৰিবলৈ আৰস্ত কৰিলে। ফুল ফুলি শেষ হোৱাৰ পাছত গছবোৰ কাটি বাল্ববোৰ তাতে থাকিবলৈ দিয়া হয়। আমাৰ প্ৰেডিঅলিৰ দৰে।

গচ শুকালে বাল্ববোর পুনর কৰলৈ বা বিক্ৰি কৰিবলৈ বখা হয়। বং এটা পাহি, বেছি পাহি অনুসৰি ইয়াৰ নাম বোৰ বেলেগ বেলেগ। বামধেনুৰ সাতোতা বঙৰ বাহিৰেও এই পৃথিৰীখনত থকা সকলোৰেৰ বঙৰ ফুল ইয়াত আছে। নিজ চকুৰে নেদেখিলে বিশ্বাস কৰিবলৈ টান। পৃথিৰীৰ বিভিন্ন দেশত কম পৰিমাণে বিশেষ কৈ ইউৱোপৰ বিভিন্ন ঠাইত এই ফুল থাকিলোও ১৫৯৩ চনৰে পৰা আমষ্ট্ৰাদামত ইয়াৰ খেতি কৰিবলৈ ধৰে। কাৰণ টিউলিপৰ কাৰণে উপযোগী মাটি হলেগুত পোৱা যায়। এই টিউলিপে হলেগুক অথনীতিৰ ক্ষেত্ৰখনত এটা নতুন কপ দিলো। পৃথিৰীখনত এনে কিছুমান ঠাই বা চহৰ আছে সেইবোৰ কথা আমি শব্দৰে কৈ শেষ কৰিব নোৱাৰো, যাৰ সৌন্দৰ্যহীন মন মুঞ্চ কৰি তোলে। Keukenhof তেনেকুৰা ১০ খন ঠাইৰ ভিতৰত এখন। পাৰিলে মানুহে জীৱনত এবাৰ যাবলৈ চেষ্টা কৰিব লাগে ফুল ফুলাৰ সময়ত। পৃথিৰীৰ সকলো দুখ ভাগৰ পাহিৰি তাতে থাকি আহিৰ মন যাব।

হলেগুৰ আন এটা বস্তু চাব লগীয়া, সেইটো হৈছে আমষ্ট্ৰাদাম চহৰখন, এই চহৰখন সাগৰৰ পৃষ্ঠতকৈ ২ মিটাৰ তলত অৱস্থিত। সেই কাৰণে চহৰখনৰ ভিতৰে বাহিৰে সৰু সৰু কেনেলোৰে আৱাৰি বাখিছে যাতে সাগৰৰ পালী আহি চহৰখন জলমঢ় নকৰে। এই চহৰখনৰ এটা সম্পূৰ্ণ নমুনা বটাবদাম নামৰ চহৰখনৰ মাদুৰাদামত Miniature পাৰ্ক হিচাবে সাজি বখা হৈছে। হলেগুত আৰু এটা মন কৰিবলীয়া বস্তু হ'ল চাইকেল, হেলমেট পিংকি সকলোৰে অহা যোৱা কৰে। পৃথিৰীৰ ভিতৰত হলেগুত আটাইতকৈ বেছি চাইকেল চলে, তাৰ কাৰণে বাষ্টা বেলেগ নিময় বেলোগ।

জাৰ্মানীত আমি ৰোমান কেথলিক চাৰ্চ চালো, Koln নামৰ চহৰত। Koln চহৰখন বিখ্যাত পাৰফিউমৰ বাবে, Simply colonge বা Ean de colonge ইত্যাদিবোৰ তাৰ পাৰফিউম। বাইন নদীৰ ওপৰেদি কিছুদূৰ এপাক মাৰি ষ্টেফিথাফৰ চহৰ Haidelberg ত এপাক মাৰিলো।

পিছ দিনাখন আমি অস্ট্ৰিয়ালৈ বুলি যাত্রা কৰিলো, সৰু দেশ। কিন্তু বিখ্যাত Watten চহৰত থকা Swarovski crystal ৰ কাৰণে। Daniel Swarovski নামৰ লোক জনৰ এইটো একছৱী পৃথিৰীৰ বিখ্যাত ব্যৱসায়। Crystal ৰ চকুচাত মাৰি ধৰা জিলিকনিয়ে এক মুহূৰ্তৰ কাৰণে ভাৰিবলৈ বাধ্য কৰায় এইয়া কি? যাদু নে স্বৰ্গ।

ইটালীৰ ভেনিচ, ৰোম, ফ্ৰেন্স আদি চহৰত আমি St. Mark's Square, colosseum আৰু ৰোমান সভ্যতাৰ ধৰংসাৰশেষ দেখিবলৈ পালো, Gondola Ride ত এপাক ফুৰাব সুবিধা পালো। তাত Enter টো Anttata আৰু Exit টো Usaita বুলি লিখা থাকে। শব্দকেইটা খুটুব ভাল লাগিল বাবে মনত বৈ গ'ল। ইটালীৰ পৰা আমি ভাটিকান চিটিলৈ গ'লো। এক বৰ্গ কিলোমিটাৰতকৈও কম মাটিৰে আগুৱা প্ৰায় ৮০০ শ মান জনসংখ্যাৰ এখন সৰু দেশ। যত খৃষ্ট ধৰ্মৰ পোপৰ বাসস্থান। তাত আমি Saint peter's, sistine

chapel চালো। পৃথিৰীৰ সকলো দেশৰ খৃষ্টধৰ্মৰ ধৰ্মগুৰু সকল আহি তাতেই পোপৰ নিৰ্বাচনি কৰে। এই চিতিখনৰ প্ৰশাসনিক দিশটোৰ বাহিৰে সকলোৰেৰতে পোপেই সৰ্বেসবা। বিশেষকৈ সকলো ধন্মীয় কাম কাজৰ বাবে সকলো সুবিধা কৰি ইয়াক বেলেগে বখা হৈছে। তাৰ পৰা আমি Pisa চহৰত থকা Leaning tower চালো। ৬০ মিটাৰ উচ্চতাৰ এই স্তুভটো হেনো ১০ ডিগ্ৰী বেকাকৈ আছে। ইটালিতে থকা আৰু এখন চহৰ হ'ল Genoa। Mediterranean sea ৰ এখন দাঙৰ বন্দৰীয় চহৰ। খুটুব ভাল লাগিল Christopher Columbus ৰ ঘৰটো দেখি। ইটালীৰ সকলোতে সৰু গাড়ী ব্যৱহাৰ কৰা দেখিলো। ইমান সৰু সৰু মৰম লগা গাড়ীৰোৰ মই আগতে কেতিয়াও দেখা নাই। Genoa ৰ পৰা আমি মানাক' চাবলৈ গলো। এইখন ও এখন সৰু দেশ। কিন্তু বিখ্যাত, Montecarlo কেচিনৰ বাবে। আমেৰিকাৰ লাচভেগাচৰ লগত ইয়াক তুলনা কৰিব পাৰি। তাতেই Formula 1 grand prix Racing Circuit আছে। Montecarlo casino ৰ Ferrari গাড়ীৰ সংখ্যা দেখি ঠাই খনৰ কথা অনুমান কৰিব পাৰি।

ছুইজাৰলেগু আছিল মোৰ দ্বিতীয় পছন্দ। গতিকে ছুইজাৰলেগু পোৱাৰ লগে লগে মোৰ দুটা সপোন বাস্তৰত পৰিগত হোৱা যেন লাগিল। প্ৰথম দিনাখন আমি Geneva চহৰত International Red Cross Society ৰ Building, UNO office, Lake geneva, Floral Clock, Rolex Watch ৰ Show Room ইত্যাদিবোৰ চালো। Zurich ৰ Bern চহৰত Albert Einstein ৰ ঘৰটো আৰু আমি সদায়ে শুনি থকা Swiss Bank দেখিলো। ছুইজাৰলেগুৰ Interlaken ত ভাৰতীয়া চলচিত্ৰৰ নিৰ্মাতা Yash Chopra দেৱক Ambassador of Interlaken বুলি সন্মানিত কৰা এখন ফলক দেখিলো। তেখেতৰ বহুত কেইখন চিনেমাৰ চুটিং এই Interlaken ত কৰিছিল।

ইউৱোপৰ আটাইতকৈ ওখ পৰ্বতৰ Jungfrau নামৰ ঠাই ডোখৰলৈ যাবলৈ Cogwheel train ষ্টেচনলৈ গ'লো। এই ট্ৰেইন খনৰ বিশেষত এয়ে যে থিয় পৰ্বত মালালৈ যাবৰ বাবে এই ট্ৰেইনৰ চিৰি আৰু চকাৰ বিশেষ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে যাতে ট্ৰেইনখন পিছলৈ নাহে। ১৬ বছৰ ১০০ জন ইটালীয়ান বনুৱাক লৈ ৩৪৫৪ মিটাৰৰ ট্ৰেইন লাইনটো বনোৱা হৈছিল, ১৮৯৬ চনত জুলাই মাহৰ ২৭ তাৰিখে আৰস্ত কৰি ১৯১২ চনৰ ১ আগস্টত শেষ কৰিছিল। লাহে লাহে বেলেগ বেলেগ সময়ত ইয়াৰ পথৰ সংখ্যা বাটিব ধৰিলে পৰ্বতৰ ওপৰত।

France ৰ Cannes চহৰখন চালো, তেতিয়া তাত International Film Festival, Festival De Cannes 2013 চলি আছিল। ভাৰতবৰ্ষৰ পৰাও কোনো কোনো Actor যোৱাৰ কথা শুনিছিলো। ফ্ৰান্সৰ আন এখন চহৰ Nice এপাক মাৰিলো। তাত থকা ফ্ৰান্সৰ বিখ্যাত Perfume Fragonard ৰ এটা কাৰখনাত এপাক মৰাব সুবিধা পালো, ১৯২৬ চনৰ পৰাই ইয়াৰ Fragonard নামৰ কোম্পানীটোৱে পৰম্পৰাগত ভাবে ঘৰুৱা পদ্ধতিতে পাৰফিউম বনাই আহিছে।

এই খিনিতে এটা কথা উল্লেখ করিব খোজিছো Germany পার হৈ Austria ব পৰাই পাহাৰৰ মাজেদি তৈয়াৰ কৰা বহুত সুৰক্ষ দেখিবলৈ পাইছিলো। প্রায় বোৰেই বহুত দীঘল দীঘল। একো একোটা সুৰক্ষ ১ কিলো মিটাৰৰ পৰা ৫ কিঃমিঃ পৰ্যন্ত। চুইজাৰলেণ্ডত Cogwheel Train ত যাওতেও বহুত সুৰক্ষ পাইছিলোঁ একো একোটা সুৰক্ষ ৯ কিঃ মিঃ পৰ্যন্ত। তাৰ মাজত Phone কৰিব পৰা সুবিধাও আছে। পাহাৰ পৰ্বতৰ সৌন্দৰ্য অটুত বাথি পাহাৰৰ ভিতৰেদি বনোৱা সুৰক্ষবোৰ সচাকৈয়ে চাবলগীয়া।

পেৰিচত আমি Eiffel tower, Disney land আৰু লিড' Show চালো। Eiffel tower অত ৰাত্ৰিৰ ভাগত এটা দৃশ্য চাবলৈ আমি এদিন গৈছিলো, Eiffel tower light show বুলি কোৱা হয়। আমাৰ দীপাঞ্চিতাৰ দৰে লাইট বিলাক জুলি উঠে। খুউব সুন্দৰ দৃশ্য।

এই আগবঢ়া দেশবোৰৰ নিয়ম নিতীৰ কথা প্রায় সকলোৱে জানেই। ইয়াৰ নিয়মানুবৰ্ত্তিতাৰ দিশ বোৰ দেখি মোৰ মন চুই গৈছিল। তাৰে ভাগ মোৰ জেতুকাৰ পাচুৱৈ সকলক দিবৰ মন গ'ল। আমি বাছত হলেণ্ডৰ পৰা যাত্রা আৰস্ত কৰিছিলো। বাছৰ Company আৰু দ্রাইভাৰ জন আছিল Poland ব। বাছ চলোৱাৰ এটা সময় সীমা থাকে। প্রতি ২ ঘন্টাৰ মূৰত ১৫ মিনিট দ্রাইভাৰক বেষ্ট দিব লাগে। সপ্তাহটোৰও এটা সময় সীমা আছে। Nice city চাবলৈ যাওতে সীমিত ঘন্টাৰ ওপৰত হোৱাৰ বাবে আমাৰ বাচখন আগতে খালি কৈ পঢ়ায় বেলেগ এখন বাছেৰে আমাক হোটেললৈ নিছিল। ঠিক তেনদেৰে সপ্তাহৰ সময় সীমা পাৰ হৈ যোৱাত Poland ব পৰা নতুন এজন দ্রাইভাৰ আহি নোপোৱালৈকে আমি অপেক্ষা কৰিব লাগিল। তেওঁ আহি যোৱাত আগৰ জন আমাৰ বাছৰ যাত্ৰী হিচাবে আছিল, এনেকৈ সৰু সৰু বহুতো অভিজ্ঞতা মানস পটত লৈ আমি আমাৰ যাত্রা পেৰিচত সামৰি কুৱেইটলৈ বুলি আৰস্ত কৰিলো।

পিরামিড দেখিলোঁ

অনুপম বাজখোরা

কুবি শতিকাত বহুতো নতুন নতুন বস্তুর আরিস্কার হৈছে যদিও আমি সেই সরতে পঢ়ি আহা পৃথিবীৰ ৭ টা আচৰিত বস্তুৰ এটা পিরামিড, সেই কথাটোৱে আমাৰ সকলোৱে মনত খুড়ো গভীৰ ভাৱে সাঁচ বহুই থৈছে। সেই পিরামিড চোৱাৰ কথা আগতে ভোনাছিলো যদিও কুৱেইচটলৈ অহাৰ পাছত মনত এই ভাৱৰ উদয় হৈছিল। কিয়নো বহুতো কথাৰ বাবে ইয়াৰ পৰা ইজিপ্ত ভ্ৰমন সুবিধা। সরতে স্কুলত ভূগোল বিজ্ঞানত মিচৰৰ পিরামিড আৰু মাঝীৰ বিষয়ে পঢ়েতো মিচৰীয় সকলৰ পাৰদৰ্শিতাৰ কথা শুনিছিলোঁ। যেই কি নহওক, পিরামিড চোৱাৰ কথা ভাৱি আছিলোঁ যদিও নানা ব্যক্তিগত কাৰণত হোৱা নাছিল। আনহাতে যোৱা দুৰ্বৰ মানত ইজিপ্ত হোৱা জনজাগৰণবোৰ বাবে ইজিপ্ত অশাস্ত পৰিবেশে বিবাজ কৰিছিল। সেয়েই মাজে মাজে ভাৱ হৈছিল, আমাৰ পিরামিড চোৱা বাবু নহ'ব'গৈয়ে নেকি! আনহাতে যোৰ ল'বা সুমনে সদায়েই কয় তোমালোক ফুৰিবলৈ যাবা, ইজিপ্ত চাবাগৈ। সৌভাগ্য বশতঃ এতিয়া পৰিৱেশবোৰ কিছু শাস্ত হোৱাত যোৱাৰ আঁচনি এটা কৰিলোঁ। যোৰ সহকস্বী Waleed এজন ইজিপ্তৰ ইঞ্জিনিয়াৰ আৰু যোৰ অতি আপোন। তেওঁও যথেষ্ঠ আশ্বাস দিয়াত ইজিপ্ত যোৱাৰ বাবে প্ৰাৰম্ভিক কামবোৰ কৰাত লাগিলোঁ। Internet ৰ যোগেদি কিছু চাইচিতি Select Egypt নামৰ এটা Travel Agency ৰ লগত যোগাযোগ কৰি, তেওঁলোকৰ যোগেদি ইজিপ্ত চোৱাতো ঠিক কৰিলোঁ। এইখনিতে কৰ খুজিছোঁ। Select Egypt হৈছে- Egyptian Ministry of Tourism ৰ তলত পঞ্জীয়ণ কৰা এটা Travel agent। আনহাতে যোৱাৰ আগে আগে বাজু আৰু জয়ত (শইকীয়া)ৰ পৰা গম পালো আমাৰ OIL ৰ পৰা আহা পাল বেজবৰুৱাও বৰ্তমান কাইৰোতে Shell ত কাম কৰি আছে। গতিকে আৰু ভাল লাগিল।

যোৱা ফেৰুৱাৰী মাহৰ ২০ তাৰিখে পিরামিড চোৱাৰ মানসেৱে ইজিপ্ত পালোগৈ। ২১ তাৰিখৰ পৰা আমাৰ যাত্ৰা আৰম্ভ হ'ল। ইজিপ্ত ইটেসিটো বহুতো বস্তু চালো যদিও যোৰ এই লিখিত পিরামিড, মন্দিৰ আৰু কবৰৰ বিষয়েহে বিশেষকৈ উল্লেখ কৰিম।

ইজিপ্ত ভ্ৰম কৰি এটা কথা বুজিব পাৰিলোঁ আঘাৰ মৰণ নাই বিশ্বাসৰ ওপৰত ভিত্তি কৰিয়েই মিচৰীয় সকলে পিরামিড, কবৰ আদি বনাইছিল, মৃতকৰ আঘাই ইহলোকত পৰলোক পাণ্ডিৰ পিছত সুন্দৰভাৱে থাকিবৰ বাবে। কিয়নো তেতিয়াৰ দিনত বজা বা Pharaoh সকলক পৃথিবীত থকা ভগৱান হিচাবে গণ্য কৰিছিল আৰু মৃত্যুৰ পিছত তেওঁলোকৰ আঘাই বেলেগ এখন নেদেখা দেশত একেধৰণেৰে বিবাজ কৰিব বুলি বিশ্বাস কৰিছিল। মৃত্যুৰ পিছত আঘাই মানুহৰ শৰীৰটো কিছুদিন আবিৰ থাকে বুলি ভবাৰ বাবে মানুহৰ শৰীৰটো মাঝী হিচাবে বাখিবলৈ সিদ্ধান্ত

কৰিছিল। ইজিপ্তৰ মন্দিৰ, কবৰ আদিত খোদিত কৰি থোৱা ছবি আৰু লিপিবোৰ পৰা মৃত্যুৰ পাছত আঘাৰ পিছৰ সময়ৰ বাবে ভোৱা কথাবোৰ বিষয়ে গম পোৱা হৈছে। তেতিয়াৰ দিনত তিনিটা ভাষাত এইবোৰ লিখা হৈছিল Hieroglyphic, Hieratic আৰু Demotic। তাৰ ভিতৰত বিশেষ ভাৱে Hieroglyphic ভাষা মন্দিৰ, পিরামিড আৰু কবৰ বোৰত, Demotic ৰজাঘৰৰ বিশেষ পুৰোহিত সকলে আৰু Hieratic ভাষা জনসাধাৰণে ব্যৱহাৰ কৰিছিল। ইজিপ্তৰ এই মিচৰীয় সভ্যতাৰ বিষয়ে বহুকথাই গম পোৱা নগ'লহেতেন যদিহে ফ্ৰেঞ্চে Francois Champollion যে এই Hieroglyphic ভাষাতো অনুবাদ নকৰিলহেতেন। তাৰ পিচতেই খোদিত ছবি আৰু লিপিবোৰ পৰা বহু কথাই উদ্বাৰ হ'ল।

আমাৰ যাত্ৰাৰ প্ৰথম দিনাই গিজাত থকা পিরামিড চাবলৈ ওলালো। লগত Select Egypt ৰ পথপ্ৰদৰ্শক মাহমুদ। তেওঁ Egyptology ৰ স্নাতক, লগতে পৰ্যটনৰ বিশেষ অৰ্হতা সম্পন্ন লোক। তেওঁ জনালে গিজাত সৰ্বমুঠ সৰুৱৰ ৯টা পিরামিড আছে। গিজাৰ ওচৰে ওচৰে থকা বৃহৎ আকাৰৰ তিনিটা পিরামিড হৈছে Cheops, Chephren আৰু Micerinus যাক Khufu, Khafre আৰু Menkaure হিচাবেও জনা যায়। এইবোৰ প্ৰায় ৫০০০ হেজাৰ বছৰ পূৰণি। আটাইতকৈ ডাঙৰ Cheops ৰ উচ্চতা প্ৰায় ১৪৯ মিটাৰ। এই পিরামিডৰ বঙা গ্ৰেণাইট পাথৰ আৰু Sandstone ৰ দ্বাৰা বনোৱা। যদিও পিরামিডৰ দেখাত দূৰৰ পৰা ত্ৰিভুজ আকাৰৰ, কিন্তু একেবাৰে ওচৰ পৰা গাঠনিৰ মাজভাগৰ পৰা চালে অন্দৰূত্তৰ্কাৰ যেন পৰিলক্ষিত হয়। পিরামিডৰ এই আকাৰৰ আৰতো মিচৰীয় সকলৰ বিশ্বাস জড়িত হৈ আছে। জীৱনৰ আৰম্ভনি হয় সূৰ্য উদয়ৰ দৰে আৰু লাহে লাহে আগবাঢ়ি শেষ হয় সূৰ্য অস্ত যোৱাৰ দৰে, প্ৰায় অৰ্দ্ধবৃত্তাকাৰ এটা পথ। মৃত্যুৰ পাছত আঘাই বাকী অন্দৰূত্তৰ্কাৰ পথ সম্পূৰ্ণ কৰে। আনহাতে দূৰৰ পৰা দেখিলে পিরামিডৰ একোটা ফাল মিহি বেৰৰ দৰে লাগে, কিন্তু ওচৰ পৰা দেখিলেহে গম পোৱা যায় এইটো স্তৰে বৃহৎ আকাৰৰ একো একোটা গ্ৰেণাইট পাথৰৰ দ্বাৰা বনোৱা হৈছিল। তলৰ পাথৰ বোৰ বেছ ডাঙৰ আৰু ওপৰলৈ ক্ৰমান্বয়ে সৰু। পিরামিডৰ ভিতৰত কৰবৰ লগতে Pharaoh সকলে ব্যৱহাৰ কৰা সামগ্ৰী সমূহ, তেওঁৰ জীয়াই থাকোতে অনৱৰতে সহায় কৰা কম্মীসকলৰ মূল্তি সমূহ আদি ৰাখিবৰ বাবে বেলেগ বেলেগ কোঠা বনোৱাও হৈছিল। গতিকে প্ৰকৃত কথাত কৰলৈ গ'লে পিরামিডৰ ভিতৰত একো একোটা সৰু সুৰা বাজ প্ৰাসাদ আছিল। আচৰিত কথা এয়ে যে ওচৰত কোনো গ্ৰেণাইট পাথৰৰ খনি বা Sandstone ৰ কুপ নাছিল। বহুত দূৰৰ পৰা এইবোৰ কঢ়িয়াই আনা হৈছিল। গ্ৰেণাইট পাথৰৰ খনি আছিল প্ৰায় ৭০০ কিঃ মি: দূৰত্বৰ Aswan ত, আনহাতে

Sandstone ও আছিল Aswan আৰু Luxor ব মাজৰ ঠাইত, প্রায় ৫০০/৬০০ কিঃ মিঃ দূৰত্বত। গতিকে বহুত দূৰৰ পৰা এইবোৰ কঢ়িয়াই আনা হৈছিল। একো একেটা বৃহৎ আকাৰৰ পাথৰ কেনেদেৰে আনিছিল, কেনেদেৰে ওপৰলৈ উঠাইছিল সি এতিয়াও অধ্যয়ণৰ মাজত। কিন্তু তেওঁলোক যে কাৰিকৰী বিদ্যাত পাকেত আছিল সি ধূৰণ। বহুতেই কৰ খোজে, নীল নদীয়েদি এইবোৰ কঢ়িয়াই আনা হৈছিল, নীল নদীখন খানি ওচৰলৈ বোৱাই আনা হৈছিল। মইও পৃথিবীৰ ৭টা আচৰিত বস্তুৰ মাজত অভিহিত কৰা পিৰামিড চাই মৰ্মে মৰ্মে উপলন্ধি কৰিছিলো তেতিয়াৰ দিনত মিচৰীয় সকলে কৰা এই আচৰিত কাৰিকৰী বিদ্যা। এইখিনিতে কও, Pharaoh সকলৰ বাদেও তেওঁলোকৰ পৰিয়ালৰ লোকৰ বাবেও সৰু বৰ বহুত পিৰামিড বনাইছিল।

Cheops পিৰামিডৰ প্রায় ৩৫০ মিটাৰ মান দূৰতে থকা আৰু এটা আচৰিত বস্তু হৈছে SPHINX। এই মুৰ্দিটো গাটো সিংহৰ আৰু মুখখন মানুহৰ। এটা শিলতে কাটি উলিওৱা এইটো প্রায় ৫৭ মিঃ দীঘল আৰু ২০ মিঃ ওখৰ এটা প্ৰকাণ্ড মূৰ্তি। এইটো বনোৱা হৈছিল পিৰামিডত থকা কৰৰক বক্ষা কৰিবৰ বাবে। তেওঁলোকৰ বিশ্বাস Sphinx যে সদায় মৃতকক সুৰক্ষা দিব। এনেকুৱা মূৰ্তি আমি পাছত Luxor চহৰত থকা Karnak মন্দিৰৰ সন্মুখ ভাগতো দেখিছিলোঁ। সেইবোৰ মুখবোৰ বাম ছাগলীৰ মুখৰ আছিল আৰু আকাৰত সৰু।

তাৰ পাছত আমি কাইবোত থকা Egyptian Museum চাবলৈ গলো। এই Museum ত বিশেষকৈ পিৰামিড, কৰৰবোৰত উদ্ধাৰ কৰা বস্তুবোৰ আনি বখা হৈছে। মিচৰীয় সভ্যতাৰ নিৰ্দশনেৰে ভৱি থকা Museum চাই মাথো এটা কথাই ভাৱ হৈছিল, আজিৰ পৰা ৪/৫ হেজাৰ বছৰ আগতেই তেওঁলোক বাবু কাৰিকৰী বিদ্যাত ইমান পার্গত কেনেকৈ হৈছিল। Museum ত থকা মাত্ৰ ১৯ বছৰ বয়সতে মৃত্যু হোৱা বজা টুচেনখামুনৰ সোণেৰে বনোৱা ১১ কিঃ গ্ৰাম ওজনৰ অতি নিখুটকৈ বনোৱা মুখাখন দেখি আচৰিত হৈছিলোঁ। তেওঁক কৰৰ দিবলৈ ৩ টা কফিন ব্যৱহৃত হৈছিল তাৰে দুটা Museum ত বখা হৈছে। তেওঁৰ সোণেৰে বনোৱা কফিনতো আকো ২০০ কিঃ গ্ৰামতকৈ বেছি ওজনৰ। এইবোৰ Luxor ত থকা Vally of Kings ত থকা টুচেন খামুনৰ কৰৰবৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰি ইয়াত বখা হৈছে। জনামতে তেওঁৰ মামীটো অৱশ্যে এতিয়াও Valley of Kings ব কৰৰতে বখা হৈছে। তাৰ বাদেও তেওঁৰ ব্যৱহৃত সকলো বস্তু কাপোৰ-কানি আনকি চেন্দেললৈকে তাত দেখিবলৈ পালো। তাৰ বাদেও তাত আন আন বহুত মূৰ্তি আছে প্ৰায়বোৰ মূৰ্তি Granite বা Limestone ত সুন্দৰকৈ বনাইছিল। ইমান টান পাথৰবোৰ ইমান সুন্দৰকৈ কেনেকৈ মিহি কৰিছিল ভাবিলে আচৰিত লাগে। সেই Museum তে আমি Royal Mummies Hall ত ১২ টাকৈ মামী দেখিবলৈ পাইছিলোঁ- প্ৰায়বোৰ উচ্চতা বৰ্তমান সময়ৰ মানুহৰ দৰেই আছিল, কেৱল এজন Pharaoh ব উচ্চতা ১.৮ মিঃ দেখিলোঁ। যিখিনি গম পালো মামী বনোৱাৰ প্ৰণালীও আছিল আচৰিত হ'বলগিয়া বিধৰ, তাৰ পৰা অনুমান কৰিব পাৰি শল্য চিকিৎসা শাস্ত্ৰতো তেওঁলোক অতি পার্গত আছিল। তেওঁলোকৰ সংৰক্ষণ প্ৰণালী কিন্তু এতিয়াও সাথৰ হৈয়ে আছে।

আমি কাইবোৰ পৰা বিমানযোগে Luxor চহৰ পালোগে উদ্দেশ্য তাৰ পৰা নীল নদীয়েদি জাহাজেৰে অৰণ কৰি Aswan পোৱাৰ। Luxor ত আমি Karnak আৰু Luxor মন্দিৰ চালোঁ। Karnak মন্দিৰটো নীল নদীৰ পূৰ পাৰত অৱস্থিত, প্রায় ৩৫০০ বছৰ মানৰ আগতে তেওঁলোকৰ ভগৱান Amun ব নামত উচ্চৰ্গিত। গোটেই মন্দিৰটো ঘূৰণীয়া খুটাৰে আবৃত। সামুহিক অনুষ্ঠানৰ কোঠাতো ১০২ মিঃ দীঘল আৰু ৫৩ মিঃ বহুল আৰু ১৩৪ টা খুটাৰে আবৃত। খুটাৰ বহিঃভাগত বহিবৰ বাবে ব্যৱস্থা কৰি দিয়া আছিল। ওপৰত, খুটাৰেৰত বিভিন্ন ছবি আৰু ভাষা খোদিত আছে। Luxor ব পৰা আমাৰ পথ প্ৰদৰ্শক আছিল Ragab। তেওঁও Egyptology ব স্নাতক আৰু Hieroglyphic ত স্নাতকোভৰ। তেওঁৰ পৰা আমি এই লিখাবোৰ সম্পর্কে কিছু কথা গম পাইছিলোঁ। ঘূৰণীয়া খুটাৰেৰ বাদেও মন্দিৰৰ ভিতৰত চাৰিচুকৰ একেটা গ্ৰেগাইট পাথৰৰ পৰা বনোৱা খুটা (Obelisk) দেখিলোঁ, তাতো বহুত কথা খোদিত কৰা হৈছে। এইটো প্রায় ২৩ মিঃ ওখ আৰু ১৪৩ টন ওজনৰ। আগতেই উল্লেখ কৰিছোঁ গ্ৰেগাইট পাথৰ কেৱল Aswan ত হে আছে - একেটা পাথৰতে বানোৱা এইবোৰ কেনেকৈ আনি ইয়াত ঠিক কৰাইছিল, ভাবিলেও আচৰিত লাগিছিল আজিৰ পৰা ৩৫০০ বছৰৰ আগতে। পাছত Aswan ত আমি Granite পাথৰৰ খনিত তেনেকুৱা এটা শেষ নোহোৱা Obelisk দেখিবলৈ পাইছিলোঁ। Crack হোৱাৰ বাবে বোধহয় সেইটো তেনেকৈ এৰি দিছিল। মন্দিৰৰ ভিতৰত এটা ডাঙৰ পুখুৰী আছিল। পুখুৰীটোৰ জলপঞ্চ নীলনদীৰ পানীৰ উচ্চতাৰ লগত সমানে উঠা নমা হয় বাবে, সেইটো চাই বজাই নীল নদীৰ পানীৰ উচ্চতাৰ লগত সমঙ্গস্য বাখি প্ৰজাসকলৰ ওপৰত কৰি নিৰ্দাৰণ কৰিছিল। ৩ কিঃ মিঃ দূৰত আৱস্থিত Luxor মন্দিৰো প্রায় একে ধৰণেৰে নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল। আমাৰ উৱিয়াৰ পুৰীৰ জগন্নাথ মন্দিৰৰ বথ যাত্ৰাৰ দৰে বছৰৰ কিছুসময়ৰ বাবে ভগৱানক নীল নদীয়েদি Karnak মন্দিৰৰ পৰা Luxor মন্দিৰলৈ লৈ যোৱা হৈছিল আৰু পাছত স্থল পথেৰে পুনৰ Karnak মন্দিৰলৈ লৈ আনা হৈছিল।

Luxor তে থকা Vally of Kings মিচৰীয় সকলৰ ভগৱান (lady) Mertsegar আৰু Horthor নামত উচ্চৰ্গিত, যি নিৰৱতা ভালপায়। এই Vally তো নিৰ্বাচন কৰাৰ কাৰণ আছিল তাৰ পৰ্বতৰ এটা টিলা ঠিক দেখাত পিৰামিডৰ দৰে, প্ৰাকৃতিক পিৰামিড বুলি কৰ পাৰি। এই Vally of Kings তে মিচৰীয় বহুতো বজাৰ কৰৰ দিয়া হৈছে। এই কৰৰসমূহ পিৰামিডৰ পাছৰ পৰ্যায়ৰ। প্রায় ১৫২৮ খঃপঃত Pharaoh Tutmose-I যে তেওঁৰ নিজৰ কৰৰস্থান এটা অজ্ঞাত স্থানত কৰাৰ উদ্দেশ্যেৰে এই পাহাৰৰ ভিতৰত সুৰঙ খানি তাত বনোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিছিল। তাৰ পিছৰ পৰ্যায়ৰ কৰৰবোৰ তাৰ ওচৰে-পাজৰে বনোৱা হৈছিল। বহুতেই কৰ খোজে সেই সময়ত বজাৰ বস্তু সমূহ (পিৰামিডত থকা) দস্যৰ পৰা বক্ষা কৰিবলৈকে এনে অজ্ঞাতস্থানত কৰৰ দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিছিল। আমাৰ Guide যে জনোৱা মতে এতিয়ালৈকে ৬৫ টা কৰৰ উদ্ধাৰ কৰা হৈছে- উদ্ধাৰ অভিযান এতিয়াও অব্যাহত আছে। বহুতোৰ কৰৰ (খোদিত ছবি আৰু ভাষা) অসম্পূৰ্ণ অৱস্থাত আছিল, কিয়নো কৰৰ সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ আগতেই Pharaoh ব মৃত্যু হৈছিল। তাৰে ৩ টা কৰৰ দেখাৰ আমাৰ সৌভাগ্য হৈছিল। কৰৰৰ ভিতৰত মামীৰ লগতে বজাৰ সকলো ব্যৱহৃত বস্তু থৰৰ বাবে সকলো ধৰণৰ সুবিধা কৰা হৈছিল। কৰৰৰ

বাবে Egypt ত বাণিজ্যিক নিয়ন্ত্রণ হোরার লগতে, যথেষ্ট পরিমাণে বিজুলী শক্তি ও উৎপন্ন হয়। আমি Aswan ত এই Dam তো চাইছিলোঁ।

Aswan ত আমি মিছৰীয় সভ্যতাৰ কিছু বস্তু চোৱাৰ পাছত আমি তাতে থকা Botanical Garden খন চাবলৈ গলোঁ। পৃথিবীৰ বিভিন্ন ঠাইৰ পৰা অনা নানা ৰকমৰ গচ গছনিৰে মৰণুমিৰ মাজত এখন সুন্দৰ বাগিছা দেখি বৰ ভাল লাগিল। আৰু ভাল লাগিল যেতিয়া অসমৰ পৰা অনা এজোপা বেতগছ তাত দেখিলোঁ তলত লিখা আছে Bengal/ Assam। এক প্ৰকাৰ চিৰাণৰিয়ে দিলোঁ।

ইজিপ্টলৈ যাওঁতেই এবাৰ Red Sea খন চাই অহাৰ মানসেৰে এইবাৰ Aswan ৰ পৰা আকাশী পথেৰে Hurghada পালোঁগৈ। Harghada ত Red Sea ৰ উপকূলত সুন্দৰ Sea Beach আছে। তাৰোপৰি Aquatic Sports বৰ বাবেও এইখন বিখ্যাত। এই সাগৰৰ পানী Coral ৰ বাবে উপযোগী বাবে বহতো Coral Reef দেখিবলৈ পোৱা যায়। সাগৰৰ মাজৰ এটা দীপটলৈ যাওঁতে Coral বোৰ দেখি অভিভূত হৈছিলোঁ। আনহাতে সাগৰৰ গভীৰ নীলা পানীৰোৰ দেখি বৰ ভাল লাগিছিল, সাগৰৰ এনেকুৱা নীলা পানী মই এতিয়ালৈকে দেখা নাছিলোঁ। দূৰৰ পৰা পানীৰোৰ আকৌ এঠাইত গভীৰ নীলা, এঠাইত আকাশী ৰঙৰ আন এঠাইত সেউজীয়াৰ দৰে দেখিছেলোঁ। মুঠতে Red Sea ৰ অভিজ্ঞতাই সুকীয়া।

শেষত আমাৰ ইজিপ্ট ভৱণ ইয়োতে শেষ কৰিব খুজিছোঁ মোৰ পৰিয়ালৰ এজনৰ দৰেই আপোন, সহকৰ্মী Waleed ক বিশেষ ধন্যবাদ জনাই-কিয়নো প্রায় গোটেই যাত্ৰাৰ সময় ছেৱাত তেওঁ ইয়াৰ পৰাই আমাৰ খা-খবৰ বাখিছিল, জানোচা আমাৰ কিবা অসুবিধা হয়। তাৰ লগতে মোৰ ভাতু সম পৰ্মাল আৰু তেওঁৰ পৰিয়ালকো ধন্যবাদ জনালোঁ, তেওঁ লোকেও নিজৰ ব্যস্ততাৰ মাজতো যিমানপাৰে আমাৰা খা খবৰ বাখিলৈ। এইবোৱে আমাৰ যাত্ৰাক আৰু ভাল লগা কৰি তুলিছিল।

ভিতৰলৈ সুমোৱা পথতে তেওঁলোকে পূজা কৰা দেৱ দেৱীবোৰ বেৰত অক্ষিত কৰিছিল যাতে তেওঁলোকক সকলো সুৰক্ষা দিয়ে। সেই পাহাৰৰ টান শিলৰ ভিতৰত বৰ সুন্দৰকৈ মুৰ্তিবোৰ আৰু লিপিবোৰ বঙ্গীন ভাৱে অক্ষিত কৰিছিল, কিছুমান এতিয়াও স্পষ্ট হৈ আছে। মিছৰীয় সকলৰ এই কলাৰ নিপুনতা দেখি আচৰিত হৈছিলোঁ। আমি তাত ওটা কৰৰ চাইছিলোঁ ৰজা Ramses II, Ramses IV, আৰু Ramses VI, কৰৰ পৰা উদ্বাৰ কৰা প্রায় বস্তু এতিয়া বিভিন্ন Museum ত আছে।

পৃথিবীৰ সবাতোকৈ দীঘল নীল নদীয়ে আফ্রিকাৰ বহুদেশৰ মাজেদি আহি শেষত ইজিপ্ট পাইছেহি। এই নদীয়েদি জাহাজ Miss Esadora ত Luxor ৰ পৰা Aswan লৈ গৈ থাকোতেহে ‘ইজিপ্টক নীল নদীৰ দান’ বুলি কোৱা কথায়াৰ অৰ্থ উপলদ্ধি কৰিছিলোঁ যেতিয়া মৰণুমিৰ মাজত খেতিবাতিৰে সেইজীয়া হৈ থকা নদীৰ অৱবাহিকা সমূহ দেখিবলৈ পাইছিলোঁ। Guide যে কৈছিল এই অৱবাহিকা সমূহত মাটি বিশেষে প্রচুৰ পৰিমাণে ধান, কুহিয়াৰ, মৰাপাট আদি খেতি হৰ। নদীৰ পানীৰোৰ দেখত অত্যন্ত চাফা। ঠায়ে ঠায়ে নদীৰ মাজত দীপ দেখিবলৈ পাইছিলোঁ, সেইবোৰো খেতি বাতিৰে ভৰা। আগতে হেনো ইয়াত যথেষ্ট ঘঁৰিয়াল আছিল। কিন্তু Aswan ত ১৯৬০ চনত Dam নিৰ্মাণ কৰাৰ পাছত এই জীৱ সমূহ Upstream তে থাকি গল। এই Dam ৰ

স্মৃতি

দেৱাহতি কাকতি দাস

সুখৰ স্মৃতি হেনো ক্ষণ্টেকীয়া।

দুখৰহে যুগমীয়া !

বহুদিনৰ পৰাই হিয়াৰ মাজত সংগোপনে বখা কিছুমান স্মৃতিয়ে
আজি ভিৰ কৰিছেহি মনৰ বাহিৰে-ভিতৰে। পিচুৱাই লৈ গৈছে মোক প্ৰায়
দুই দশক আগৰ জালুকবাৰী চৌহদলৈ।

বহুবছৰ হৈ গ'ল ১৯৯৪-৯৫ চনৰ কথা। আমি তেতিয়া
বিশ্ববিদ্যালয় চৌহদ হোষ্টেলত ভিৰ হৈছেহি। অসমৰ বিভিন্ন প্রান্তৰ
ল'বা-ছোৱালীবোৰ আহি হোষ্টেলত ভিৰ কৰিছেহি। হোষ্টেলত থকাৰ
দুদিন নোহওঁতেই আমি কোনেও কাকো কেতিয়াওঁ নেদেখা এজাক
ছোৱালীৰ ইজনীৰ সিজনীৰে সৈতে বন্ধুত্ব গঢ়ি উঠিল। ৰেগিঞ্চৰ ভয়
আৰু চিনিয়ৰ কড়া দৃষ্টিয়েও আমাক ওচৰ চপাই আনিছিল। এটা সময়ত
Fresher's Social হ'ল আৰু আমিও হোষ্টেলত মুকলিমূৰীয়াকৈ
ঘূৰিব পৰা হ'লো।

আমাৰ হোষ্টেলটো আছিল Single Room ৰ। গতিকে
সন্ধিয়া Prayer ৰ পিছত চাহ খাবলৈ বুলি আমি ঘনিষ্ঠ কেইজনীমানে
পাল পাতি ইজনী সিজনীৰ ক্ষমত আড়া পাতিছিলো। চাহৰ লগত খাবলৈ
বুলি বিভিন্ন ব্ৰেঙুৰ বিস্কুত, নহ'লে শ্ৰেখ বা ডায়মণ্ড বেকাৰীৰ ভাল মিঠা
বিস্কুত আৰু কেতিয়াৰা কাৰোবাৰ ঘৰৰ পৰা অনা তেলপিঠা বা নাৰিকলৰ
লাকু অথবা কাটানিম্কি। সেই কেইপদ বস্তুৰ কাৰণে কিমান টনা
আজোৱা। দৰাচলতে চাহ খোৱাতকৈ আড়াটোহে আছিল বেছি আমেজ
থকা। কেতিয়াৰা আড়াৰ প্ৰকোপ ইমানেই বেছি হৈছিল যে ডাইনিং
হলৰ বেলৰ শব্দতহে আমি সম্বিধ ঘূৰাই পাইছিলো যে ভাত খাবৰ সময়
হৈছে।

আমি কেইবাজনী বান্ধী আছিলো কৰিতাৰ ভক্ত। গতিকে
হীৱেন ভট্ট, নীলিম কুমাৰ, বিপুলজ্যোতিৰ কৰিতাৰে আৰণ্ত কৰি শেষ
কৰিছিলো বিভিন্ন হোষ্টেলৰ ছোৱালীবোৰ প্ৰেমৰ সৰস আলোচনাবে।
এনেদৰেই দিনবোৰ বাগৰি গ'ল। Previous পৰীক্ষালৈ মাথো দুমাহমান
বাকী। ভাবিছো সদায় হোৱাৰ দৰে এইবাবো পৰীক্ষা পিছুৱাব। নহ'লে
নিগমে মৰিলো। PGSU ৰ আন্দোলন, ধৰ্ণি সকলো হ'ল। পৰীক্ষা হ'লে
নিপিছুৱালে। হোষ্টেলবোৱলৈ নামি আছিল মৰিশালীৰ নিস্তৰ্কতা। আমাৰ
আড়াবোৰ চুটি হ'ব ধৰিলে। দুই এজনী চাহ খায়েই উঠি যাব ধৰিলে।
দুই এজনী কৰিবাজেতো অহাই বাদ দিলে। এইবোৰ মাজতে এদিন
নৱনীতাই এনে এক খৰৰ আনিলে যে আমি কেইজনী চমকি উঠিলো।
চাহত শোহা মাৰি নৱনীতাই ক'লে — আমাৰ প্ৰীতিৰেখাৰ গৰম খৰৰ
আছে! Boyfriend কোন জাননে নাই - জীৱন, জীৱন কুমাৰ তাইৰ

Deptৰে যে !!

জীৱন কুমাৰ, উজনিৰ কোনো এখন অখ্যাত গাৰৰ পৰা অহা
চুটি চুলি আৰু মুজো নুমুজোকৈ থকা চকুহালিৰে সৈতে বেছ চাপৰ
ল'বাটো, পঢ়াতো চোকা নহয়, Extracurricular Activity ও
একো নাই - কি বিচাৰি পালে জানো প্ৰীতিৰেখাই তাৰ ওচৰত। আমাৰ
কোনো এজনীৰো বিশ্বাস কৰিবলৈ মন নগ'ল। জানো প্ৰেম দেহজ
নহয়, প্ৰেম শাশ্বত। কিন্তু প্ৰেম হ'বলৈ হ'লে দুটা ভিন্ন সত্ত্বাৰ মাজত
কিবা এটাতো মিল থাকিব লাগে যিটো নেকি আমি প্ৰীতিৰেখা আৰু
জীৱনৰ মাজত বিচাৰি পোৱা নাছিলো। প্ৰীতিৰেখা - প্ৰীতিৰেখা ভূঞ্গ।
Pol. Science ৰ ছাত্ৰী। উজ্জ্বল চুকুৰে মিঠাবৰণীয়া মুখখনিত এনে
এক আকৰণীয়তা আছে যি প্ৰথম দৃষ্টিতে সকলোকে মুঞ্চ কৰিব পাৰে।
বিশ্ববিদ্যালয়ৰ যুৱ মহোৎসৱত তাই একেৰাহে দুবাৰ Best Debator
হৈছিল। কলেজীয়া দিনৰ পৰাই তাইৰ কৰিতা প্রাণিকত প্ৰকাশ পাইছিল।
মোৰ কৰিতা ভালপোৱা মনটোৰ বাবে আজৰি সময়ত তায়ে ময়ে
একেলগে কৰিছিলো হীৰণ্দাৰ উমাল কৰিতাবোৰ পাঠ! তায়ে মোক
প্ৰথম চিনাকি কৰায় বিপুলজ্যোতিৰ কৰিতা পুঁথি “মহাকাব্যৰ প্ৰথম পাত”
ৰ স'তে। অনবৰতে আমাৰ ওচৰে পাজৰে থকা ছটবটীয়া ছোৱালীজনী
লাহে লাহে নেদেখা হৈ আনিছিল। ভাবিছিলো পৰীক্ষাৰ কাৰণে চাগে
তাই ব্যস্ত হৈ পৰিষে।

প্ৰথমতে বিশ্বাস কৰা নাছিলো যদিও লাহে লাহে যেতিয়া
কেন্টিনৰ চুকৰ টেবুলত, কৃষ্ণগুড়াৰ তলত, ভিজিটিং ক্ষমত অথবা
পানবিজ্ঞাবত দুয়োটাকে সলাজ হাঁহিবে দেখিবলৈ ললো তেতিয়া আৰু
বিশ্বাস নকৰি উপায় নাছিল। তথাপি দুটা বিপৰীতমুখী স্বভাৱৰ প্ৰেমক
মোৰ মনটোৱে যেন মানি লব পৰা নাছিল। আমাৰ লগৰ সুৰঞ্জনাই বিজ্ঞৰ
দৰে কৈ উঠিছিল — জান, তাই আচলতে বিৰাট চালাক ছোৱালী, জীৱনে
Pass কৰাৰ লগে লগে (এটা বিশেষ Category হোৱা বাবে) চাকৰি
পাই যাৰ, সেইকাৰণে! মই কৈছিলো - থ হেৰো সেইবোৰ একো নহয়
- Love is blind!

তাৰ পিছৰ ঘটনা চমু। আমি সকলোৱে জালুকবাৰীৰ মিঠা
স্মৃতিৰে সাৰটি ঘৰলৈ উভতি আহিলো। আমাৰ Group ৰ আমি
কেৰাজনীও Collegeত সোমালো, দুজনী মেঘদূত ভৱন (Postal),
দুজনী বেঞ্চত আৰু এজনী “আমাৰ অসম” কাকত খনত সোমাল। লাহে
লাহে এজনী দুজনীকৈ কেৰাজনীৰো বিয়াৰ নিমন্ত্ৰণী চিঠিবোৰ আহিব
ধৰিলে। নিজেও বিয়া হৈ দুলিয়াজন পালোঁগৈ। তাতে থাকোতেই এদিন
মায়ে খৰৰ দিলে - তোৱ বন্ধু প্ৰীতিৰেখাৰ বিয়া জীৱন কুমাৰৰ স'তে
- গুৱাহাটীত হ'ব। পিছত ঘৰলৈ যাওঁতে গ'ম পালো, জীৱনে হেনো

A.C.S. পাইছে, Posting কাৰ্বি পাহাৰত। বিয়া মন্দিৰত হৈছিল, বিয়াত হেনো প্ৰীতিৰেখাৰ ঘৰৰ মানুহ কোনো অহা নাছিল।

সময়বোৰ পাৰ হৈ গৈছিল। দুলিয়াজানত মই ইতিমধ্যে এখন স্কুলত সোমাইছিলো। দিনটোৰ ব্যস্ততাৰ পিছত গধূলি সময়খিনি পাৰ কৰিছিলো গুৱাহাটীৰ পৰা পলমকৈ আহি পোৱা “আমাৰ অসম” কাকতখনেৰে। তেতিয়া ঘোৱাহাট সংস্কৰণ প্ৰকাশ পোৱা নাছিল। প্ৰতিটো খৰবেই মই ইমান গোথাসে গিলিছিলো যে প্ৰথম পৃষ্ঠাৰ পৰা আৰস্ত কৰি সম্পাদকীয়, খেল একোৱে বাদ পৰা নাছিল, আনকি দ্বিতীয় পৃষ্ঠাৰ Job Vacancy, Matrimonial আৰু Obituary বোৱো। এদিন তেনকৈ পঢ়ি থাকোতে হঠাৎ বৈ গ'লো এঠাইত। এই মুখখন ইমান চিনাকি চিনাকি লাগিছে। তলত জীৱন কুমাৰৰ নাম, প্ৰীতিৰেখাৰ আঢ়াৰ সদ্গতিৰ বাবে জীৱন কুমাৰৰ প্ৰাৰ্থনা, প্ৰেমেৰে ভৰা এটি শোকগাঁথা !!! কিছুসময়ৰ বাবে স্তৰ হৈ গ'লো। ই কি সন্তু! কিয় কেতিয়া, কেনেকৈ এশ এটা প্ৰশ়াই মোক জুৰি দি ধৰিলে। কিন্তু উন্তৰ ক'ৰপৰা পাওঁ? প্ৰীতিৰেখাক চিনি পোৱা আমিবোৰ এনেকৈ বিছিন হৈ পৰিষে যে কাৰো Phone No. মোৰ লগত নাই। ইচাটি বিচাটিকে থাকি প্ৰায় ১৫ দিন মান পিছত সুৰঞ্জনাৰ No. টো কেনেবাকৈ যোগাৰ হ'ল। উদ্ব্ৰাস্ত হৈ তাইলৈ Phone কৰিলো। তাইয়ো বিশেষ একো নাজানে - মাত্ৰ জানে প্ৰীতিৰেখাই Suicide কৰিছিলে, গাত কেৰাচিন ঢালি, বোধকৰো সি তাইৰ গাত হাত উঠাইছিল নেকি ! তাই সিমানথিনিলৈকে জানে।

বিয়াৰ মাথো ৯ টা মাহহে পাৰ হৈছিল। হৃদয় ওপচাই লৈ অহা প্ৰেমেৰে প্ৰীতিৰেখাই জীৱনৰ জীৱনটো ভৰাই ৰাখিব বিচাৰিছিল, কিন্তু জীৱনৰ কঠুৱা মনটোৰ ব্যৱহাৰে তাইক ইহ জীৱনৰ পৰাই বিদায় দিলে।

আঞ্চলিক হেনো এটা মানসিক ৰোগ। কিন্তু প্ৰীতিৰেখোৰ ক্ষেত্ৰত মই ন দি কম যে প্ৰীতিৰেখা কেতিয়াও মানসিক ৰোগী নাছিল। পাহাৰী জুৰিৰ দৰে প্ৰাণোচ্ছল, প্ৰগল্ভতা ছোৱালীজনীয়ে নিশ্চয় এনে এক জীৱ মানসিক আঘাত পাইছিল যিয়ে তাইক সমগ্ৰ জীৱনটোৰ প্ৰতিয়েই বীতশৰ্দু কৰি তুলিছিল।

১৯৯৯ বৈ পৰা ২০১৪ লৈকে প্ৰায় ১৫ বছৰেই গ'ল প্ৰীতিৰেখা চুকোৱা। এতিয়াও প্ৰীতিৰেখাৰ স্মৃতিয়ে মোক আমনি কৰে। আমনি কৰে বুদ্ধীপুঁত চুকহালিবে সৈতে তাইৰ আকৰ্ষণীয় মুখখনিয়ে, আমনি কৰে প্ৰীতিৰেখোৰ সৰ্বশ্ৰীৰ আগুণি ৰখা জুইৰ লেলিহান শিখাবোৰে !

হীৰদাৰ কৰিতা পঢ়িলে এতিয়াও ভাৰ হয় এই যেন প্ৰীতিৰেখাই মোৰ লগে লগে আওঁৰাই গৈছে। আজি দুৰছৰ আগতে হীৰদা তুকাল। সেইদিনখন মোৰ প্ৰীতিৰেখালৈ বৰকৈ মনত পৰিছিল। জীয়াই থকাহেতেন প্ৰীতিৰেখাও আহিলেহেতেন তপলিয়াই তাইৰ প্ৰিয় কবিগৰাকীৰ শেষ দৰ্শনৰ বাবে। এগৰাকী প্ৰতিষ্ঠিত কৰি হিচাপে তাইয়ো তাইৰ অপূৰ্ব কথনশৈলীৰ হীৰদাৰ ব্যক্তিহৰ বিভিন্ন দিশ উন্মোচিত কৰিলেহেতেন বিভিন্ন T.V. Channel আৰু Newspaper বোৰত।

কিন্তু নিয়তিৰ কি পৰিহাস - সকলোকে হতচকিত কৰি প্ৰীতিৰেখা গুচি গ'ল কোনোৰা অজান দেশলৈ।

যোৱাৰছৰ গুৱাহাটীৰ পৰা কুৱেইটলৈ বুলি ঘূৰি আহোতে বৰবাৰ এয়াৰপোর্টত লগ পালো - নৰনীতাক - নৰনীতা আৰ্য্যৰ Lecturer, আজিকালি বিভিন্ন News channel ৰোৰ Discussion বোৰত তাইক প্ৰায়ে দেখা যায়। T.V.তহে দেখি থাকো, ইমানদিনৰ মূৰত স্বচক্ষে দেখি তাইক সাৰটি ধৰিলো। Security check বৈ পিছত আমি দুয়ো একেলগে বহি ল'লো। উভটি গ'লো জানুকবাৰীৰ সেই সোগালী দিনবোৰলৈ। তাইৰ Flight মোতকৈ আগতে। কফি খাবি বহ বুলি কৈ তাই Coffee shopৰ ওচৰতো তাই কেবাজনৰো সৈতে কথাৰ আদান প্ৰদান কৰিব লগা হ'ল। খৰধৰকৈ হাতত Coffee লৈ আহি তাই কৈ উঠিল Sorry ভাই, বেয়া নেপাবি অকণ দেৰি হৈ গ'ল। কফিৰ কাপত চুমুক দিওতেই তাই কৈ উঠিল - মই যে কথা পাতিলো সেই মানুহ কেইজন - তাৰে কোনোৰা এজনক তাই চিনি পাৰ নেকি চাচেন। আৰি চকুৰে এজন এজনকে চালো - নাই এজনকো মোৰ চিনাকি নালাগিল। মই মূৰ জোকাৰিলো - ওহোঁ। তাই ক'লে - সেই শকত চুটি চুলিৰ মানুহজনক ভালকৈ চা - চিনি পাবও পাৰ। মই কলো - এনেকুৰা পেটুৰা এটাৰ লগত Introduce হোৱা মোৰ মনত নাই। তয়ে কচোন কোননো সেয়া। মুখত ইয়ৎ সেমেকা হাঁহি লৈ তাই কলে - জীৱন কুমাৰ !! মোৰ আকৌ অবাক হোৱাৰ পাল। তাই কৈ উঠিল জীৱন হেনো তাহাঁতৰ Neighbour। দুৰছৰ আগতে সিহাঁতৰ সন্মুখৰ Plot টো কিনি ঘৰ সজাইছে। ঘৈণীয়েক Ruling partyৰ M.L.A. ৰ ছোৱালী। ল'ৰা-ছোৱালীহাল Bangaloreৰ International Schoolত পড়ে। প্ৰতিবছৰে বাহিৰলৈ যায় - এইবাৰো ওলাইছে - South Africa লৈ। দিল্লীলৈ একেখন Flight তে যাব নৰনীতাৰ সতে। নৰনীতা থিয় হ'ল, যাবৰ হৈছে - দুয়ো দুয়োকে সাৰটি ধৰিলো। দুয়োৰে চকুত ভীৰ কৰিলেহি চকুপানীয়ে। সেই চকুপানী আছিল প্ৰীতিৰেখাৰ বাবে !!

দুখ আৰু যন্ত্ৰণাৰ দোৱে মোক ঢোৱাই নিলেও বাহিৰত স্বাভাৱিক যেন দেখুৱাই মই আঁৰ চকুৰে জীৱনলৈ চাইছিলো - দুটা দশক আগৰ ক্ষীণ মিন তলমূৰকৈ থকা ল'ৰাটো আজি কি আঞ্চলিক, গৌৰৱী। মুখত অনবৰতে এটা সন্তুষ্টিৰ ভাৰ। মোৰ চকুৰ আগেদিয়েই ঘৈণীয়েক, ল'ৰা-ছোৱালী লৈ জীৱন Flight ত উঠিল। মই নৰনীতালৈ চাই হাত জোকাৰিলো।

সেইদিনা বাতি এবাৰৰ বাবেও মোৰ চকুদুটা জাপ নেখালে। মনৱীয় সম্পৰ্ক, হৃদয়, আবেগ এইবোৰ ইমানেই ক্ষণহৃষ্যানীয়ে যে মানুহজন নোহোৱা হ'লে এই সকলোৰো নোহোৱা হৈ যায়।

মাজৰাতি এনে লাগিছিল এই যেন প্ৰীতিৰেখা মোৰ ওচৰলৈ আহক - মই তাইক সুধিম - কি দেখিছিল তাই জীৱনৰ চকুত ! কি বিচাৰি পাইছিল তাই তাৰ হৃদয়ত ! কিন্তু নাই, সকলোপিনে নিমাত নিতাল।

প্ৰীতিৰেখা এতিয়া দূৰ আকাশৰ তৰা !!!

সুভূরি

আলোক কুমার দাস

সুভূরিতো যে কিমান কাহিনী লুকাই থাকে

থাকে কত আশাৰ সংবাদ

পৃথিৱীৰ প্ৰাচীনতম বাদ্য সুভূরি !

মন পুলকিত কৰা নারিকৰ সুভূরিত

সাৰ পাই মনটো উৰি ঘায়

উপন্যাসৰ প্ৰাচীন কোনোৰা দেশলৈ,

পৃথিৱী জয় কৰা সাগৰীয় কোনোৰা ঘাগালৈ।

এৰা, সুভূরিৰ ভাষাই সুকীয়া

ই মানুহৰ ব্যাকৰণ নামানে

মানুহৰ ভূগোল বুৰঞ্জীৰ পৰিধি নামনি

ই উদ্বেলিত কৰি ঘায় মানুহৰ হাদয়।

HELIOS™ INFERNO™ CUTTERS

THERMAL DOMINANCE

Heating up drilling performance

NOV is burning up the record books with a series of cutter variants designed to deliver scorching performance in specific target applications. NOV's ReedHycalog™ Helios™ Inferno™ PDC cutters are precisely engineered to overcome thermal degradation and abrasion wear. By selecting cutter characteristics optimally suited to overcome the unique formation challenges of a particular drilling operation, the Inferno cutter range delivers:

- Best-in-class performance in specific applications
- Improved drill bit stability and steerability
- Increased durability
 - Maximized penetration rates
 - Greater impact resistance

Go to www.nov.com/ot/downhole or contact your NOV Downhole representative to get the right cutter matched to the right application on your next well.

partnering with you

Come see us at **OTC 2014 Booth 3741**

Email: downhole@nov.com

NATIONAL OILWELL VARCO